

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	30. XII 20. 14. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	15-1/14-3
VEZA:	
EPA:	629 XXV
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Crna Gora
VLADA CRNE GORE

Broj: 08-2922/5

Podgorica, 26. decembar 2014. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 18. decembra 2014. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu s članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 51/06 i 66/06 i "Službeni list CG", br. 88/09, 39/11 i 25/12), ovaj zakon donese po skraćenom postupku iz razloga koji su sadržani u obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su dr VLADIMIR KAVARIĆ, ministar ekonomije i MIODRAG ČANOVIĆ, generalni direktor Direktorata za energetiku.

PREDSJEDNIK
Milo Đukanović, s.r.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI

Član 1

U Zakonu o energetici („Službeni list CG“, br. 28/10 i 6/13) u članu 2 stav 1 na kraju tačke 25, tačka se zamjenjuje tačkom-zarezom i dodaju se dvije nove tačke koje glase:

- „26) trgovina na veliko biogorivima;
- 27) trgovina na malo biogorivima.“

Član 2

U članu 5 stav 1 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

- „ 1a) biogoriva su tečna ili gasovita goriva za saobraćaj, proizvedena iz biomase;“

U tački 36 poslije riječi „nafte“ dodaju se riječi: „ili smješe naftnih derivata i biogoriva, u kojoj naftni derivati imaju većinski udio“.

Član 3

U članu 40 stav 1 u uvodnoj rečenici riječ „odobrava“ zamjenjuje se riječima: „rješavajući po zahtjevu energetskeg subjekta utvrđuje“.

Član 4

U članu 51 stav 3 tačka 2 poslije riječi „gasa“ dodaju se riječi: „koje se sastoje od cijene za angažovani kapacitet i cijene opravdanih tehničkih gubitaka utvrđenih u skladu sa metodologijom iz člana 38 stav 1 tačka 1 alineja 1 ovog zakona“.

Član 5

U članu 52 stav 1 riječ „odobranje“ zamjenjuje se riječju „utvrđivanje“.
U stavu 2 riječ „odobrava“ zamjenjuje se riječju „utvrđuje“.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„ Ako energetske subjekat zahtjev ne podnese u roku iz stava 4 ovog člana, odnosno ako novi regulatorni period ne počinje odmah nakon isteka prethodnog ili u već započetom postupku dođe do kašnjenja u utvrđivanju cijena i tarifa, Agencija će utvrditi privremene cijene i tarife i u postupku utvrđivanja korekcija uzeti u obzir odstupanja energetske i finansijske veličina u odnosu na primijenjene pri utvrđivanju privremenih cijena i tarifa.“

Član 6

U članu 53 stav 1 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„ 1a) kriterijume za alokaciju regulatorno dozvoljenog prihoda na korisnike prenosnih i distributivnih sistema;“

Na kraju tačke 8, tačka se zamjenjuje tačkom-zarezom i dodaje se nova tačka koja glasi:

„ 9) elemente i kriterijume za utvrđivanje i alokaciju troškova opravdanih tehničkih gubitaka u prenosnim i distributivnim sistemima električne energije ili gasa.“.

Član 7

Član 56 mijenja se i glasi:

„Stručna osposobljenost

Član 56

- (1) Poslove tehničkog nadzora i rukovođenja energetskim objektima može da obavlja lice koje ima VI ili VII nivo obrazovanja iz oblasti energetike i položen stručni ispit.
- (2) Poslove održavanja, eksploatacije i rukovanja energetskim objektima može da obavlja lice koje ima IV ili V nivo obrazovanja iz oblasti energetike i položen stručni ispit.
- (3) Poslove rukovanja postrojenjima instalisane snage do 2 MW i gasnim instalacijama kapaciteta do 50 m³ može da obavlja lice koje ima III nivo obrazovanja iz oblasti energetike i položen stručni ispit.
- (4) Stručni ispit za poslove iz stava 1 ovog člana može da polaže lice koje ima najmanje dvije godine radnog iskustva u struci, a za poslove iz st. 2 i 3 ovog člana može da polaže lice koje ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci.
- (5) Uslove, program, način i troškove polaganja stručnog ispita iz st. 1, 2 i 3 ovog člana i obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za prosvjetu.
- (6) Stručni ispit se polaže pred komisijom koju obrazuje ministar.“.

Član 8

Poglavlje XVIII i član 173 mijenjaju se i glase:

„XVIII. TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA, BIOGORIVIMA I TEČNIM NAFTNIM GASOM

Član 173

- (1) Energetski subjekat koji obavlja energetske djelatnosti iz člana 2 stav 1 tač. 13, 14, 23, 26 i 27 ovog zakona dužan je da trguje naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom propisanog kvaliteta.
- (2) Način i visina elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne maloprodajne cijene određenih vrsta naftnih derivata i/ili biogoriva, način i rokovi objavljivanja tih cijena i određivanje organa koji ih objavljuje utvrđuju se propisom Vlade.
- (3) Energetski subjekat dužan je da određenim vrstama naftnih derivata i/ili biogoriva trguje po cijeni koja nije viša od maksimalne maloprodajne cijene utvrđene u skladu sa propisom iz stava 2 ovog člana.
- (4) Kvalitet i način kontrole kvaliteta proizvoda iz stava 1 ovog člana i zahtjevi koje treba da ispunjava akreditovano pravno lice za ocjenjivanje usaglašenosti tih proizvoda utvrđuju se propisom Ministarstva.

(5) Ministarstvo će u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti ovlastiti akreditovano pravno lice za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda iz stava 1 ovog člana.

(6) Ministarstvo može, radi ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda iz stava 1 ovog člana i supervizije, angažovati akreditovano pravno lice iz druge države koje ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom."

Član 9

Član 174 briše se.

Član 10

Član 182 mijenja se i glasi:

„(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor vrše elektroenergetski, termoeenergetski i tržišni inspektor.“

Član 11

U članu 184 stav 2 tačka 7 tačka se zamjenjuje tačkom-zarezom i dodaje se nova tačka koja glasi:

„8) kada utvrdi gradnju bez odobrenja iz člana 178 stav 5 ovog zakona, elektroenergetski inspektor će o tome obavijestiti nadležnu inspekciju organa uprave nadležnog za poslove inspekcijskog nadzora.“

Član 12

Poslije člana 185 dodaje se novi član koji glasi:

„Prava i dužnosti tržišnog inspektora

185a

Tržišni inspektor vrši inspekcijski nadzor nad primjenom propisa kojima se utvrđuju maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i biogoriva i uređuje kvalitet i način kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa.“

Član 13

Član 186 mijenja se i glasi:

„(1) U vršenju inspekcijskog nadzora, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, elektroenergetski inspektor i termoeenergetski inspektor su ovlašćeni da:

1) obustave izgradnju energetskog objekta, odnosno postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ili opreme pod pritiskom, ako:

- u određenom roku nijesu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;

- se izgradnja energetskeg objekta, uređaja, postrojenja i instalacija vrši bez odobrenja nadležnog organa ili suprotno tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdato odobrenje;

2) zabrane obavljanje energetske djelatnosti ili gradnju energetskeg objekta, ako nije pribavljena dozvola za obavljanje djelatnosti ili akt na osnovu kojeg se može graditi objekat;

3) naredbe obustavu daljnje gradnje ili korišćenja energetskeg objekta, odnosno obustavu snabdijevanja energijom ili korišćenje energije, ako se ti objekti ne grade, ne koriste ili ne održavaju po odobrenoj ili potvrđenoj dokumentaciji prema posebnim tehničkim ili drugim propisima i ako zbog toga postoji neposredna opasnost za stabilnost i sigurnost energetskeg objekata, zdravlje ili život ljudi ili sigurnost saobraćaja ili susjednih građevina;

4) zabrane upotrebu energetskeg objekta, odnosno korišćenje uređaja, postrojenja, instalacija i opreme pod pritiskom, ako:

- rad energetskeg objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu;

- po isteku roka utvrđenog rješenjem o obustavi upotrebe, odnosno korišćenja objekta nijesu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;

- se energetskeg subjektu oduzme licenca za obavljanje djelatnosti u energetskeg objektu zbog neispunjavanja propisanih uslova, osim u slučaju iz člana 59 ovog zakona.

(2) U vršenju inspeksijskog nadzora, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, tržišni inspektor je ovlašćen da:

1) naloži uzimanje uzoraka za provjeru kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa;

2) zabrani trgovinu naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom:

- čiji kvalitet ne odgovara propisanom;

- čija je maksimalna maloprodajna cijena viša od utvrđene.“

Član 14

Član 188 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 3.000 Eura do 20.000 Eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne pripremi i ne dostavi Ministarstvu podatke za izradu energetskeg bilansa najkasnije do 15. novembra tekuće za narednu godinu (član 15 stav 4);

2) obavlja energetskeg djelatnost bez izdate licence (član 55 stav 1);

3) obavlja energetskeg djelatnost nakon isteka perioda na koji je licenca izdata (član 55 stav 6);

4) obavlja energetskeg djelatnost nakon oduzimanja ili privremenog oduzimanja licence (član 58 stav 3 i član 59 stav 1);

5) obavlja energetskeg djelatnost suprotno pravilima za funkcionisanje prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije (član 86 stav 1 i član 91 stav 1);

6) obavlja energetskeg djelatnost suprotno tržišnim pravilima kojima se reguliše način organizovanja i funkcionisanja tržišta električne energije (član 96);

7) ne čuva tajnost povjerljivih, komercijalnih, poslovnih i drugih podataka do kojih dođe obavljanjem energetskeg djelatnosti (član 102);

8) obavlja energetskeg djelatnost suprotno pravilima za funkcionisanje prenosnog, odnosno distributivnog sistema gasa, koje utvrđuje operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema gasa (član 114 stav 1 i član 117 stav 1);

9) korisnika sistema kome je izdata saglasnost za priključenje objekta, ne priključi na prenosni, odnosno distributivni sistem električne energije ili gasa, ili sistem za distribuciju toplote u roku od 15 dana od dana dostavljanja ugovora o prodaji električne energije, gasa ili toplote (član 147 stav 2);

10) operatorima sistema ne omogući korišćenje opreme koja je potrebna za funkcionisanje prenosnog ili distributivnog sistema, kao i korišćenje slobodnih kapaciteta bez naknade i ne održava tu infrastrukturu u funkcionalnom stanju (član 150 stav 3);

11) izvrši prekid isporuke električne energije ili gasa, odnosno isključi objekat pravnog ili fizičkog lica sa prenosnog ili distributivnog sistema električne energije ili gasa suprotno članu 153 stav 7 i članu 179 stav 5 tačka 1;

12) ne postupi po zahtjevu operatora prenosnog ili distributivnog sistema za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga radi obezbjeđivanja sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sistema, ili ne zaključi ugovor o pružanju pomoćnih i sistemskih usluga (član 98 st.2 i 3);

13) trguje naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom čiji kvalitet nije propisanog kvaliteta (član 173 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 300 Eura do 2.000 Eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.500 Eura do 6.000 Eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 tačka 13 ovog člana, uz novčanu kaznu može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom, u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci.“

Član 15

Član 189 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 2.500 Eura do 15.000 Eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako ne koristi energiju pod uslovima utvrđenim u saglasnosti za priključenje (član 159 stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 250 Eura do 1.500 Eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.200 Eura do 5.500 Eura.“

Član 16

Član 190 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 2.000 Eura do 10.000 Eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne omogući ovlašćenim licima energetskeg subjekta pristup mjernim uređajima i instalacijama, kao i mjestu priključka radi kontrole, održavanja, izmještanja ili prekida isporuke energije (član 159 stav 6);

2) onemogući ovlašćenim licima energetskeg subjekta pristup do nepokretnosti i na nepokretnosti na kojima se nalaze ili grade energetske objekti (član 176 stav 1);

3) gradi objekte i izvodi druge radove ispod, iznad ili pored energetskeg objekata suprotno zakonu, kao i tehničkim i drugim propisima (član 178 stav 1);

4) sadi drveće i drugo rastinje na zemljištu iznad, ispod ili na udaljenosti sa koje se može ugroziti sigurnost energetskeg objekta (član 178 stav 2);

5) vrši radove ili druge radnje, na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetskeg objekta, kojima se onemogućava ili ugrožava rad i funkcionisanje energetskeg objekta, bez prethodnog odobrenja energetskeg subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik energetskeg objekta (član 178 stav 4);

6) trguje naftnim derivatima i/ili biogorivima po cijeni koja je viša od maksimalne maloprodajne cijene utvrđene u skladu sa propisom Vlade (član 173 stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 200 Eura do 1.500 Eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 Eura do 5.000 Eura.“.

Član 17

Poslije člana 209a dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 209b

(1) Podzakonski akti iz člana 173 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do ovlašćivanja akreditovanog pravnog lica iz člana 173 stav 5 ovog zakona poslove kontrole kvaliteta i supervizije naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa vršiće akreditovano pravno lice iz druge države koje angažuje Ministarstvo.

Član 209c

(1) Stručni ispit iz člana 56 stav 1 ovog zakona nije dužno da polaže lice koje ima licencu za poslove projektovanja, građenja i nadzora nad građenjem objekata u skladu sa propisima o izgradnji objekata, lice kojem je priznat stručni ispit, odnosno koje je položilo stručni ispit za tehnički nadzor i rukovođenje energetskim objektima u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Stručni ispit iz člana 56 st. 2 i 3 ovog zakona nije dužno da polaže lice koje ima položen stručni ispit radne osposobljenosti za održavanje i rukovanje energetskim postrojenjima, uređajima i opremom u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.“.

Član 18

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 40 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje („Službeni list CG“, broj 40/11).

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, u koja spadaju i pitanja iz oblasti energetike.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o energetici („Službeni list CG“, br. 28/10 i 6/13) donesen je 22. aprila 2010. godine. Zakonom su određene energetske djelatnosti i uređeni uslovi i način njihovog obavljanja, radi kvalitetnog i sigurnog snabdijevanja krajnjih kupaca energijom; javne usluge i druge djelatnosti u oblasti energetike od interesa za Crnu Goru; način organizovanja, upravljanja i funkcionisanja tržišta električne energije i gasa; način, uslovi i podsticaji za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije, kao i druga pitanja od značaja za energetiku.

Iako je Zakon o energetici u velikoj mjeri ispunio predviđene ciljeve, izmjene i dopune Zakona o energetici pokazale su se neophodnim u cilju:

- stvaranja zakonskog okvira za obavljanje novih energetske djelatnosti i to: trgovine na veliko biogorivima i trgovine na malo biogorivima;
- preciziranja poslova Regulatorne agencije za energetiku koji se odnose na utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za usluge koje pružaju energetske subjekti u oblasti električne energije i gasa, uključujući i odredbu da korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije ili gasa obuhvata angažovanje kapaciteta i opravdane tehničke gubitke;
- stvaranja uslova za regulisanje prelaznog perioda od strane Regulatorne agencije za energetiku, od kraja tekućeg do početka novog regulatornog perioda i preciznijeg definisanja načina utvrđivanja korekcija usljed primjene privremenih cijena i tarifa;
- definisanja uslova za obavljanje poslova tehničkog nadzora i rukovođenja energetske objektima, održavanja, eksploatacije i rukovanja energetske objektima i postrojenjima, kao i utvrđivanja programa i načina polaganja stručnog ispita;
- propisivanja prava, dužnosti i ovlaštenja tržišnog inspektora u pogledu primjene maloprodajnih cijena naftnih derivata i biogoriva i kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva i tečnog naftnog gasa;
- preciziranja ovlaštenja elektroenergetskog inspektora i termoenergetskog inspektora, imajući u vidu da su neka njihova ovlaštenja iz važećeg Zakona o energetici utvrđena Zakonom o inspekcijском nadzoru („Službeni list RCG“, broj 39/03 i „Službeni list CG“, br. 76/09 i 57/11);
- povećanja novčanih kazni za prekršaje koji su predviđeni važećim zakonom, kao i propisivanja novčanih kazni za prekršaje: trgovinu naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom čiji kvalitet ne odgovara propisanom i trgovinu naftnim derivatima ili biogorivima po cijeni koja je viša od utvrđene maksimalne maloprodajne cijene.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Zakon o energetici („Službeni list CG“, br. 28/10 i 6/13) je u velikoj mjeri usaglašen sa relevantnim propisima Evropske Unije (u daljem tekstu: EU) u oblasti energetike. U pripremi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici posebna pažnja je

posvećena dodatnom usklađivanju sa Direktivom 2009/28/EZ o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora.

IV. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici vrši se dopuna člana 2 stav 1 važećeg zakona dodavanjem dvije energetske djelatnosti i to: trgovina na veliko biogorivima i trgovina na malo biogorivima, a u cilju daljeg usaglašavanja sa Direktivom 2009/28/EZ o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora.

U članu 2 vrši se dopuna člana 5 stav 1 važećeg zakona, definisanjem biogoriva i dopunom definicije naftnih derivata.

U članu 3 vrši se izmjena člana 40 stav 1 važećeg zakona, iz razloga što Regulatorna agencija za energetiku u postupku rješavanja zahtjeva energetske subjekta za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda mora prethodno ocijeniti opravdanost zahtjeva, odnosno zahtijevanih troškova i cijena, pa je radi preciznosti potrebno termin „odobrava“ zamijeniti riječju „utvrđuje“. Dodatni razlog za ovu izmjenu je i dosadašnja sudska praksa.

U članu 4 vrši se dopuna člana 51 stav 3 tačka 2 važećeg zakona, kojom se definiše da se cijene za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije ili gasa sastoje od cijene za angažovani kapacitet i cijene opravdanih tehničkih gubitaka. Ova dopuna se vrši iz razloga što u važećem zakonu nije izričito navedeno da korisnici sistema kroz cijenu energije plaćaju opravdane tehničke gubitke u sistemu, a imajući u vidu da nema prenosa energije bez tehničkih gubitaka.

U članu 5 vrši se izmjena člana 52 st. 1 i 2 važećeg zakona iz istih razloga zbog kojih se vrši izmjena člana 40 stav 1. U ovom članu se vrši i izmjena člana 52 stav 7 važećeg zakona iz razloga što tekući regulatorni period traje do 31.07.2015. godine, a naredni regulatorni period, u skladu sa Odlukom Regulatorne agencije za energetiku, počinje 01.01.2016. godine, pa je dodavanjem riječi „ako novi regulatorni period ne počinje odmah nakon isteka prethodnog“ neophodno stvoriti uslove za regulisanje prelaznog perioda od kraja tekućeg do početka novog regulatornog perioda. Takođe je preciznije definisan način utvrđivanja korekcija usljed primjene privremenih cijena i tarifa.

U članu 6 vrši se dopuna člana 53 stav 1 važećeg zakona i propisuje da metodologije za utvrđivanje cijena i tarifa za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije i gasa, pored ostalog, sadrže: „kriterijume za alokaciju regulatorno dozvoljenog prihoda na korisnike prenosnih i distributivnih sistema“, kao i „elemente i kriterijume za utvrđivanje i alokaciju troškova opravdanih tehničkih gubitaka u prenosnim i distributivnim sistemima električne energije ili gasa“.

Članom 7 vrši se izmjena člana 56 važećeg zakona definisanjem uslova za obavljanje poslova tehničkog nadzora i rukovođenja energetske objektima, održavanja, eksploatacije i rukovanja energetske objektima i postrojenjima, kao i propisivanjem obaveze ministarstva nadležnog za poslove energetike da utvrdi uslove, program i način polaganja stručnog ispita.

U članu 8 naslov poglavlja „XVIII. REZERVE GORIVA“ važećeg zakona mijenja se i glasi: „XVIII. TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA, BIOGORIVIMA I TEČNIM NAFTNIM GASOM“. Ova izmjena se vrši imajući u vidu da će operative i strateške rezerve naftnih derivata biti uređene posebnim zakonom. Istim članom propisana je obaveza energetske subjekata koji obavljaju energetske djelatnosti trgovine na veliko i malo naftnim derivatima, biogorivima i tečnim naftnim gasom da trguju navedenim proizvodima propisanog kvaliteta. Ovim članom je predviđeno da se način i visina elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne maloprodajne cijene određenih vrsta naftnih derivata i/ili biogoriva, način i rokovi

objavljivanja tih cijena i određivanje organa koji ih objavljuje utvrđuju propisom Vlade. Takođe, istim članom je propisana obaveza energetskih subjekata da trgovinu na malo naftnim derivatima i/ili biogorivima određenim propisom Vlade, vrše po cijenama koje nijesu više od utvrđenih maksimalnih maloprodajnih cijena. Ovim članom je propisano da se kvalitet, način kontrole kvaliteta navedenih proizvoda, kao i zahtjevi koje treba da ispunjava akreditovano pravno lice za ocjenjivanje njihove usaglašenosti utvrđuju propisom nadležnog ministarstva. Utvrđena je obaveza ministarstva nadležnog za poslove energetike da ovlasti akreditovano pravno lice za ocjenjivanje usaglašenosti naftnih derivata, biogoriva i tečnog naftnog gasa sa propisanim zahtjevima i predviđena mogućnost da angažuje akreditovano pravno lice iz druge države, radi ocjenjivanja usaglašenosti ovih proizvoda i supervizije.

Članom 9 je predviđeno brisanje člana 174 važećeg zakona koji se odnosi na strateške rezerve nafte i naftnih derivata.

Članom 10 vrši se izmjena člana 182 važećeg zakona kojom se određuje da organ državne uprave nadležan za poslove energetike vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu istog. Ovim članom je propisano da poslove inspekcijskog nadzora u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor vrše elektroenergetski, termoenergetski i tržišni inspektor.

Članom 11 vrši se dopuna člana 184 stav 2 dodavanjem nove tačke kojom je utvrđena obaveza elektroenergetskog inspektora da obavijesti nadležnu inspekciju organa uprave nadležnog za poslove inspekcijskog nadzora, kada utvrdi gradnju bez odobrenja iz člana 178 stav 5 važećeg zakona.

Članom 12 vrši se dopuna važećeg zakona dodavanjem novog člana kojim se utvrđuju prava i dužnosti tržišnog inspektora u vršenju inspekcijskog nadzora nad primjenom propisa kojima se utvrđuju maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i biogoriva i uređuje kvalitet i način kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa.

U članu 13 vrši se izmjena člana 186 važećeg zakona, pozivanjem u uvodnoj rečenici stava 1 na ovlašćenja inspektora propisana zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, brisanjem tačke 1 ovog stava, kao i brisanjem st. 2 i 3 ovog člana. Osim toga, izvršena je i dopuna člana 186 važećeg zakona dodavanjem novog stava kojim se propisuju i ovlašćenja tržišnog inspektora da naloži uzimanje uzoraka za provjeru kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa i zabrani trgovinu navedenim proizvodima čiji kvalitet ne odgovara propisanom ili čija je maksimalna maloprodajna cijena viša od utvrđene.

U članu 14 vrši se izmjena člana 188 važećeg zakona, na način da se pravnom licu povećava minimalna novčana kazna za prekršaje u odnosu na minimalnu novčanu kaznu predviđenu važećim zakonom. Istim članom je utvrđen prekršaj pravnog lica, ako trguje naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom čiji kvalitet ne odgovara propisanom. U ovom članu vrši se i izmjena člana 188 st. 2 i 3 važećeg zakona na način da se odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu, kao i preduzetniku povećavaju minimalne novčane kazne za prekršaje iz stava 1 ovog člana. Takođe, u ovom članu se vrši dopuna člana 188 važećeg zakona dodavanjem novog stava, kojim je propisano da se za prekršaj iz stava 1 tačka 13 ovog člana, uz novčanu kaznu može izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom, u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci.

U članu 15 vrši se izmjena člana 189 st. 1, 2 i 3 važećeg zakona, na način da se pravnom licu, odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu kao i preduzetniku, povećavaju novčane kazne za utvrđene prekršaje.

U članu 16 vrši se izmjena člana 190 važećeg zakona, na način da se pravnom licu povećava minimalna novčana kazna za prekršaje u odnosu na minimalnu kaznu predviđenu važećim zakonom. Istim članom je utvrđen prekršaj pravnog lica, ako trguje naftnim derivatima ili biogorivima po cijeni koja je viša od utvrđene maksimalne maloprodajne cijene. U ovom članu vrši se i izmjena člana 190 st. 2 i 3 važećeg zakona, na način da se za prekršaje iz stava 1 ovog člana odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu, kao i preduzetniku povećavaju minimalne i maksimalne novčane kazne.

U članu 17 dodata su dva nova člana i to: 209b i 209c. U članu 209b propisan je rok za donošenje podzakonskih akata predviđenih ovim predlogom zakona, kao i to da će, do ovlašćivanja akreditovanog pravnog lica u Crnoj Gori, poslove kontrole kvaliteta i supervizije naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa, vršiti akreditovano pravno lice iz druge države koje angažuje ministarstvo nadležno za poslove energetike. U članu 209c utvrđeno je koja lica nijesu dužna da polažu stručni ispit za tehnički nadzor i rukovođenje energetskim objektima i stručni ispit radne osposobljenosti za održavanje i rukovanje energetskim postrojenjima, uređajima i opremom.

U članu 18 utvrđuje se prestanak važenja odredbe člana 40 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje („Službeni list CG“, broj 40/11).

U članu 19 uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna posebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

VI. TEKST ODREDBA ZAKONA O ENERGETICI (»SLUŽBENI LIST CG«, BR. 28/10 I 6/13) KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJAVAJU

Energetske djelatnosti

Član 2

Energetske djelatnosti, u smislu ovog zakona, su:

- 1) proizvodnja električne energije;
- 2) prenos električne energije;
- 3) distribucija električne energije;
- 4) snabdijevanje električnom energijom;
- 5) organizovanje tržišta električne energije;
- 6) nabavka gasa;
- 7) skladištenje gasa;
- 8) prenos gasa;
- 9) distribucija gasa;
- 10) snabdijevanje gasom;
- 11) transport nafte naftovodima i drugi oblici transporta nafte koji nijesu uređeni posebnim propisom;
- 12) transport naftnih derivata produktovodima i drugi oblici transporta naftnih derivata koji nijesu uređeni posebnim propisom;
- 13) trgovina na veliko naftnim derivatima;
- 14) trgovina na malo naftnim derivatima;
- 15) skladištenje nafte i naftnih derivata;
- 16) proizvodnja toplote za daljinsko grijanje i/ili hlađenje;
- 17) distribucija toplote za daljinsko grijanje i/ili hlađenje;

- 18) snabdijevanje toplotom za daljinsko grijanje i/ili hlađenje;
- 19) trgovina, posredovanje i zastupanje na tržištu energije;
- 20) transport i skladištenje tečnog prirodnog gasa (u daljem tekstu: TPG);
- 21) upravljanje postrojenjem za TPG;
- 22) upravljanje postrojenjem za tečni naftni gas (u daljem tekstu: TNG);
- 23) trgovina na veliko i snabdijevanje krajnjih kupaca TNG;
- 24) trgovina na veliko i snabdijevanje krajnjih kupaca TPG;
- 25) proizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracija.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **aerotermaalna energija** je energija koja je u obliku toplote sadržana u vazduhu;
- 2) **biomasa** je biorazgradivi dio proizvoda, ostataka i otpadaka od poljoprivrede (uključujući i biljne i životinjske materije), šumarske i drvne industrije, kao i biorazgradivi dijelovi komunalnog i industrijskog otpada;
- 3) **cijena sa prekidom** je cijena energije koja je unaprijed dogovorena između energetskog subjekta i kvalifikovanog kupca, kojom se uzimaju u obzir prekidi u snabdijevanju električnom energijom ili gasom;
- 4) **daljinsko grijanje ili daljinsko hlađenje** je distribucija toplotne energije u obliku pare, tople vode ili rashladnog fluida iz centralnog izvora kroz sistem za više zgrada ili postrojenja, u svrhu grijanja ili hlađenja prostora ili procesa;
- 5) **dispečiranje električne energije ili gasa** je upravljanje tokovima električne energije ili gasa u sistemu, uključujući i razmjenu sa drugim sistemima;
- 6) **distribucija električne energije** je prenošenje električne energije kroz elektroenergetske distributivne sisteme, radi isporuke krajnjim kupcima, osim snabdijevanja električnom energijom;
- 7) **distribucija gasa** je prenošenje gasa gasovodnim sistemima radi isporuke krajnjim kupcima, osim snabdijevanja gasom;
- 8) **distribucija toplote** je prenošenje toplote za daljinsko grijanje i/ili daljinsko hlađenje ili industrijsku upotrebu pomoću pare, tople vode ili rashladnog fluida kroz distributivne sisteme;
- 9) **distributer toplote** je energetski subjekat koji vrši distribuciju toplote za daljinsko grijanje i/ili daljinsko hlađenje;
- 10) **ekonomski opravdana potražnja toplote** je potražnja toplote koja nije veća od one koja bi se pokrila na tržištu iz nekog drugog izvora toplote koji nije kogeneracija;
- 11) **ekonomsko prvenstvo** je vrsta dispečiranja u kojem operator prenosnog sistema prihvata prvo ponudu sa najnižom cijenom za raspoloživu proizvodnju električne energije, nakon čega slijedi prihvatanje skuplje proizvodnje po rastućem redoslijedu;
- 12) **električna energija iz obnovljivih izvora** je: energija proizvedena u postrojenjima koja koriste samo obnovljive izvore energije; dio električne energije koju iz obnovljivih izvora energije proizvedu elektrane sa kombinovanim ciklusom, koje u svom procesu koriste i neobnovljive izvore energije (npr. spaljivanje biomase u elektranama na ugali) i obnovljiva električna energija koja se koristi za akumulaciju energije, bez električne energije koja je dobijena iz te akumulacije;
- 13) **energetski bilans** je planski akt kojim se za određeni planski period utvrđuje sistematski prikaz tokova energije od njihovog izvora u prirodi (primarna energija), nabavke i prodaje (primarnih i sekundarnih oblika energije), razmjene u skladištima, preko potrošnje ili proizvodnje u centralnim postrojenjima za transformaciju energije, gubitka prenosa i distribucije energije do snabdijevanja po pojedinim sektorima finalne potrošnje;

14) **energetski objekat** je objekat u kojem se vrši jedna ili više tehnoloških funkcija proizvodnje, prenosa, distribucije električne energije i/ili gasa, skladištenja nafte, naftnih derivata ili gasa i proizvodnje ili distribucije toplote;

15) **energetski sektor** su energetske djelatnosti iz člana 2 ovog zakona i energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti;

16) **energetski subjekat** je privredno društvo, pravno lice ili preduzetnik koji obavlja energetske djelatnosti;

17) **gas** je prirodni gas, tečni prirodni gas, tečni naftni gas, biogas ili drugi gas, bez obzira na porijeklo, ukoliko se može tehnički i bezbjedno prenositi kroz gasni sistem;

18) **gasni sistem** je prenosni sistem, distributivni sistem, sistem za skladištenje gasa i postrojenje za TPG i TNG, koji obuhvata objekte za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga, kao i objekte za obezbjeđenje pristupa prenosnom sistemu, distributivnom sistemu, sistemu za skladištenje i postrojenju za TPG i TNG koji pripadaju povezanim subjektima;

19) **geotermalna energija** je energija koja se u obliku toplote nalazi ispod čvrste površine zemlje;

20) **horizontalno integrisani subjekat** je subjekat za električnu energiju ili gas koji, osim energetske djelatnosti, obavlja i drugu djelatnost van oblasti električne energije ili gasa;

21) **hidrotermalna energija** je energija koja se u obliku toplote nalazi u površinskoj vodi;

22) **integrisani subjekat** je vertikalno ili horizontalno povezani subjekat;

23) **interkonektovani sistemi** su sistemi koji su međusobno povezani preko državne granice;

24) **interkonektor** je prenosni vod koji prelazi granicu između dvije države samo radi povezivanja prenosnih sistema tih država;

25) **javni snabdjevač** je snabdjevač električnom energijom ili gasom koji pruža javnu uslugu snabdjevanja električnom energijom ili gasom po regulisanim tarifama domaćinstava i kvalifikovanih kupaca koji izaberu taj oblik snabdjevanja;

26) **kogeneracija** je istovremena proizvodnja toplote za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i električne energije ili toplote za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i mehaničke energije u jedinstvenom procesu;

27) **korisna toplota** je toplota koja je proizvedena u kogeneraciji za zadovoljavanje ekonomski opravdane potražnje za toplotom ili rashladnom energijom;

28) **korisnik sistema** je pravno ili fizičko lice koje koristi prenosni ili distributivni sistem za gas ili postrojenja za TPG ili sistem za skladištenje gasa ili interkonektivni sistem cjevovoda ili prenosni ili distributivni sistem električne energije ili električni interkonektor za predaju energije sistemu ili prijem energije iz sistema ili budući korisnik sistema;

29) **kupac** je pravno ili fizičko lice koje kupuje električnu energiju ili gas za sopstvenu potrošnju ili za dalju prodaju;

30) **krajnji kupac** je kupac koji kupuje električnu energiju ili gas za sopstvenu potrošnju;

31) **kvalifikovani kupac** je krajnji kupac koji može da kupuje električnu energiju i gas od snabdjevača po sopstvenom izboru;

32) **mala elektrana** je elektrana instalisane snage do 10 MW;

33) **mreža** je sistem cjevovoda ili električnih vodova;

34) **mreža proizvodnih gasovoda** su gasovodi ili mreža gasovoda koji rade ili su izgrađeni kao dio postrojenja za proizvodnju nafte ili gasa ili se koriste za prenos gasa od jednog ili više postrojenja do pogona za obradu, terminala ili krajnjeg pristanišnog terminala i kojim se gas prenosi od izvora gdje se proizvodi do tačke isporuke prenosnom vodu;

35) **nafta** je tečni ugljovodonik ili spoj ugljovodonika i jedinjenja;

36) **naftni derivati** su proizvodi koji se dobijaju iz sirove nafte;

37) **obavezni minimalni udio obnovljivih izvora** je procenat električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora koji je snabdjevač električnom energijom dužan ostvariti u ukupnoj količini energije koju isporučuje krajnjim kupcima;

38) **obnovljivi izvori energije** su izvori energije koji se obnavljaju u cjelosti ili djelimično, posebno energija vodotoka, vjetra, neakumulirana sunčeva energija, biogorivo,

biomasa, biogas, geotermalna, hidrotermalna i aerotermalna energija, energija talasa, plime i osjeke, gasa iz deponija, gasa iz postrojenja za preradu otpadnih voda;

39) **operator distributivnog sistema električne energije** je subjekat koji obavlja djelatnost distribucije električne energije i koji je odgovoran za funkcionisanje, korišćenje, pouzdanost, upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području;

40) **operator distributivnog sistema gasa** je subjekat koji obavlja djelatnost distribucije gasa i koji je odgovoran za pouzdano funkcionisanje, upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području i, gdje je to moguće, njegovu interkonekciju sa drugim sistemima, kao i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovoljava razumne potrebe za distribucijom gasa;

41) **operator postrojenja za TPG i TNG** je subjekat koji obavlja djelatnost prevođenja gasa u tečno stanje, utakanje, istakanje i regasifikaciju TPG i TNG i odgovoran je za upravljanje postrojenjem za TPG i TNG, njegovo funkcionisanje i održavanje i razvoj;

42) **operator prenosnog sistema električne energije** je subjekat koji obavlja djelatnost prenosa električne energije i koji je odgovoran za funkcionisanje, korišćenje, pouzdanost, upravljanje, održavanje i razvoj prenosnog sistema, dispečiranje, usklađivanje raspoložive električne energije sa potrebama, rezerve u sistemu, vremensko usklađivanje ponude i potražnje;

43) **operator prenosnog sistema gasa** je subjekat koji obavlja funkciju prenosa gasa i odgovoran je za funkcionisanje, upravljanje, održavanje i razvoj prenosnog sistema na određenom području i, gdje je to moguće, njegovu interkonekciju sa drugim sistemima, kao i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovoljava razumne potrebe za prenosom gasa;

44) **operator sistema za skladištenje gasa** je subjekat koji obavlja djelatnost skladištenja i odgovoran je za upravljanje, funkcionisanje, održavanje i razvoj sistema za skladištenje gasa;

45) **operator tržišta** je energetski subjekat koji je pravno ili funkcionalno razdvojen i odgovoran je za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije;

46) **pomoćne i sistemske usluge u oblasti električne energije** su usluge neophodne za rad prenosnog i distributivnog sistema koje obuhvataju isporuku reaktivne električne energije, regulisanje frekvencije i napona, obrtne rezerve, hladne rezerve, mogućnosti starta nakon ispada sistema i pokretanja rezervnog sistema, kao i regulisanje oscilacija u opterećenju;

47) **pomoćne i sistemske usluge u oblasti gasa** su sve usluge koje su neophodne za rad i korišćenje prenosnog ili distributivnog sistema, postrojenja za TPG ili sistema za skladištenje uključujući balansiranje opterećenja, osim objekata rezervisanih za obavljanje djelatnosti operatora prenosnog sistema;

48) **posebni kupci** su kupci za koje snabdjevači gasa obezbjeđuju dodatne mjere zaštite u slučaju poremećaja ili opšte nestašice gasa;

49) **postrojenje za TPG** je terminal koji se koristi za prevođenje prirodnog gasa u tečno stanje, odnosno utakanje, istakanje i regasifikaciju TPG uključujući i pomoćne i sistemske usluge i privremeno skladište potrebno za proces re-gasifikacije i utiskivanje u prenosni sistem, ali ne uključuje bilo koji dio TPG terminala koji se koristi za skladištenje re-gasifikovanog TPG;

50) **povlašćeni proizvođač** je proizvođač koji koristi obnovljive izvore energije ili otpad ili u pojedinačnom proizvodnom objektu istovremeno proizvodi električnu energiju i toplotu za daljinsko grijanje i/ili hlađenje ili industrijsku upotrebu, na ekonomski primjeren način u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i koji u skladu sa ovim zakonom ima poseban status;

51) **pravno razdvajanje** je postupak razdvajanja djelatnosti koje se obavljaju unutar integrisanog energetskog subjekta, na način da se njihovo obavljanje organizuje u različitim pravnim licima koja posluju nezavisno od drugih energetskih subjekata;

52) **prenos električne energije** je prenošenje električne energije putem visokonaponskog interkonektovanog prenosnog sistema od proizvodnih objekata do distributivnog

sistema ili do instalacija krajnjih kupaca koji su direktno priključeni na prenosni sistem ili do drugog prenosnog sistema, osim snabdijevanja;

53) **prenos gasa** je transport gasa cjevovodima, isključujući proizvodne mreže cjevovoda, od ulaza u prenosni sistem do distributivnog sistema, sistema za skladištenje gasa, susjednog transportnog sistema ili kvalifikovanih kupaca preko direktnog voda, osim snabdijevanja;

54) **priključak** je jedna ili više tačaka spajanja između objekata energetskih subjekata ili između sistema sa objektima koji su u vlasništvu krajnjeg kupca ili spajanje između sistema i drugog sistema na različitom naponskom nivou, odnosno pod različitim pritiskom;

55) **pristup prenosnom ili distributivnom sistemu** je pravo korisnika sistema na korišćenje prenosnog ili distributivnog sistema električne energije ili gasa;

56) **pristup postrojenju za TPG** je pravo proizvođača, snabdjevača, transporterera, kvalifikovanog kupca, fizičkog i pravnog lica na korišćenje postrojenja za TPG;

57) **pristup sistemu za skladištenje gasa** je pravo proizvođača, snabdjevača, transporterera, kvalifikovanog kupca, fizičkog i pravnog lica na korišćenje sistema za skladištenje;

58) **proizvodnja** je fizički ili hemijski proces transformacije goriva i energije iz obnovljivih izvora energije u električnu energiju, toplotu ili druge oblike energije;

59) **proizvođač električne energije** je energetski subjekat koji proizvodi električnu energiju za prodaju;

60) **proizvođač električne energije za sopstvene potrebe** je fizičko ili pravno lice koje proizvodi električnu energiju pretežno za sopstvene potrebe;

61) **proizvođač toplote** je energetski subjekat koji proizvodi toplotu za daljinsko grijanje i/ili daljinsko hlađenje ili industrijsku upotrebu;

62) **proizvođač uglja** je subjekat koji proizvodi ugalj za proizvodnju električne energije;

63) **raspoloživi kapacitet** je kapacitet prenosnog ili distributivnog sistema ili sistema za skladištenje koji operator sistema može da pruži korisnicima sistema ili mreže;

64) **regasifikacija** je proces zagrijavanja TPG do njegovog prevođenja u gasno stanje;

65) **rezerva u sistemu gasa** je gas koji se prilikom kompresije utiskuje u prenosni i distributivne sisteme gasa, osim postrojenja rezervisanih za operatora prenosnog sistema u obavljanju njegove djelatnosti;

66) **sigurnost snabdijevanja** je obezbjeđenje potrebne količine energije krajnjim kupcima, kao i sposobnost prenosnih i distributivnih sistema da omoguće isporuku te energije do krajnjih kupaca;

67) **sistem** je prenosni sistem gasa, distributivni sistem gasa, postrojenje za TPG ili sistem za skladištenje koji su u svojini ili kojima upravlja subjekat za gas, uključujući i rezerve u sistemu i uređaje za omogućavanje pristupa sistemima gasa, odnosno prenosni ili distributivni sistem električne energije;

68) **skladište** je rezervoarski prostor zapremine veće od 0,3 m³, koji ispunjava propisane uslove za skladištenje gasovitih ili tečnih ugljovodonika;

69) **skladištenje** je unošenje, čuvanje i iznošenje gasa iz sistema za skladištenje ili nafte i naftnih derivata iz skladišta nafte i naftnih derivata;

70) **snabdijevanje** je nabavka, isporuka i prodaja električne energije, gasa ili toplote kupcima;

71) **snabdjevač** je energetski subjekat koji obavlja djelatnost snabdijevanja električnom energijom, gasom ili toplotom;

72) **subjekat za gas** je fizičko ili pravno lice koje obavlja najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnju, isporuku i prodaju prirodnog gasa iz sopstvene proizvodnje, prenos gasa, distribuciju gasa, snabdijevanje gasom, kupovinu ili skladištenje gasa, koje je odgovorno za komercijalne, tehničke, kao i poslove održavanja sistema vezane za te djelatnosti, osim krajnjih kupaca gasa;

73) **tarifni kupac** je krajnji kupac koji se snabdijeva po regulisanim tarifama i nema pravo izbora snabdjevača;

74) **tranzit** je prenos električne energije ili prirodnog gasa, koji nije porijeklom iz Crne Gore, iz jedne države u drugu ili vraćanje u zemlju porijekla preko teritorije Crne Gore;

75) **trgovina** je kupovina i prodaja električne energije, gasa ili naftnih derivata radi dalje prodaje;

76) **ugroženi (ranjivi) kupci** su krajnji kupci električne energije ili gasa kojima zbog socijalnog položaja i zdravstvenog stanja ograničenje ili prekid snabdijevanja energijom može neposredno ugroziti život ili zdravlje;

77) **učesnik na tržištu električne energije ili gasa** je pravno ili fizičko lice registrovano za kupovinu ili prodaju električne energije ili gasa;

78) **ugovor tipa "uzmi ili plati"** je ugovor kojim se snabdjevač obavezuje da isporuči ugovorene količine gasa, a kupac da plati te količine bez obzira da li ih je preuzeo;

79) **ukupna finalna potrošnja energije** je potrošnja energije koja je isporučena industriji, saobraćaju, domaćinstvima, uslugama (uključujući javne usluge), poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući i sopstvenu potrošnju električne i toplotne energije energetske sektora, kao i gubitke u prenosu i distribuciji električne i toplotne energije;

80) **visokoeffikasna kogeneracija** je kogeneracija koja se zasniva na potrošnji korisne toplote i uštedi primarne energije;

81) **vertikalno integrisani subjekat** je subjekat za električnu energiju ili gas ili više povezanih subjekata za električnu energiju ili gas, koji obavljaju najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: prenos električne energije ili gasa, distribuciju električne energije ili gasa, skladištenje gasa i upravljanje postrojenjem za TPG kao i najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnju električne energije, snabdijevanje tarifnih kupaca električnom energijom ili gasom i snabdijevanje kvalifikovanih kupaca električnom energijom ili gasom.

Član 40

(1) Agencija odobrava cijene:

1) korišćenja prenosnog i distributivnog sistema, posebno za električnu energiju i gas;

2) za skladištenje gasa;

3) za pomoćne i sistemske usluge i balansiranje;

4) troškove priključenja na prenosne i distributivne sisteme električne energije i gasa.

(2) Agencija odobrava:

1) regulisane tarife za snabdijevanje električnom energijom ili gasom tarifnih kupaca i tarife za snabdijevanje kvalifikovanih kupaca koje snabdijeva javni snabdjevač, a koje i drugi snabdjevači mogu ponuditi kvalifikovanim kupcima;

2) tarife koje primjenjuje snabdjevač poslednjeg izbora;

3) tarife za korišćenje postrojenja za TPG i TNG;

4) naknadu za otklanjanje zagušenja na identifikovanim ulaznim ili izlaznim tačkama prenosnog sistema gasa, koja je dio cijene (tarife) za prenos i tranzit gasa;

5) naknadu za rad operatora tržišta.

V. CIJENE, TARIFE I NAKNADE

Član 51

(1) Cijene električne energije i gasa se slobodno formiraju na organizovanom tržištu ili ugovorom između prodavca i kupca, osim kada su sastavni dio regulisanih tarifa za snabdijevanje.

(2) Tarifa je skup podataka utvrđen ili odobren na propisan način, na osnovu koje se izračunava cijena:

(1) Energetski subjekti koji proizvode električnu energiju ili toplotu za daljinsko grijanje ili proizvode ili uvoze naftu i naftne derivate (osim tranzita) dužni su da formiraju i obnavljaju strateške i operativne rezerve.

(2) Operativne rezerve nafte i naftnih derivata iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju energetski subjekti koji proizvode ili uvoze naftu i naftne derivate u obimu koji obezbjeđuje nesmetano snabdijevanje tržišta tim proizvodima u uslovima neporemećenog funkcionisanja tržišta.

(3) Potrebne operativne rezerve energije, način obezbjeđivanja prostora za njihov smještaj, način i uslove njihovog korišćenja i obnavljanja i način upravljanja operativnim rezervama utvrđuju se propisom Vlade.

(4) Operativne rezerve nafte i naftnih derivata moraju se čuvati odvojeno od strateških rezervi.

Strateške rezerve

Član 174

(1) Za potrebe sigurnosti snabdijevanja, energetski subjekti koji snabdijevaju kupce naftom i naftnim derivatima i kupci naftnih derivata koje ne snabdijevaju ti energetski subjekti dužni su da obezbijede strateške rezerve nafte i naftnih derivata u ukupnoj količini koja je jednaka devedesetodnevnoj prosječnoj potrošnji u prethodnoj godini u Crnoj Gori.

(2) Strateške rezerve nafte i naftnih derivata iz stava 1 ovog člana dužna su da obezbijede pravna lica koja su u prethodnoj godini prodala kupcima najmanje 25 tona sirove nafte ili naftnih derivata i novi učesnici na tržištu, za koje se obaveza računa procjenom prodaje u prvoj godini poslovanja, najmanje 50 tona sirove nafte ili naftnih derivata.

(3) Upravljanje strateškim rezervama vrši kao javnu uslugu pravno lice koje osnuje Vlada u skladu sa zakonom, s tim što su nafta i naftni derivati u vlasništvu lica iz st. 1 i 2 ovog člana.

(4) Lica iz st. 1 i 2 ovog člana su dužna da plaćaju naknadu za formiranje, održavanje i upravljanje strateškim rezervama u skladu sa propisom Vlade.

(5) Za skladištenje strateških rezervi nafte i naftnih derivata iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti skladišni kapaciteti u Crnoj Gori i drugim državama.

(6) Vlada utvrđuje:

1) rokove i uslove za početak i dinamiku formiranja strateških rezervi nafte i naftnih derivata i sa tim usklađenu metodologiju kojom se uređuje formiranje najviše maloprodajne cijene derivata;

2) rokove i uslove uključujući i finansijske koji se odnose na upravljanje i održavanje strateških rezervi u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom;

3) rokove i uslove skladištenja, uključujući i zahtjeve i uslove koji se odnose na lokacije skladišnih kapaciteta;

4) rokove i uslove provjeravanja kvaliteta i obnavljanja rezervi;

5) naknadu i način naplaćivanja naknade za formiranje, skladištenje i upravljanje strateškim rezervama.

(7) Uvoznici i izvoznici nafte i naftnih derivata dužni su da prijave svaki uvoz i izvoz naftnih derivata Ministarstvu.

(8) Način prijavljivanja uvoza i izvoza nafte i naftnih derivata, vrsta podataka i rokovi utvrđuju se propisom Ministarstva.

XXIII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 182

(1) Nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa pri projektovanju, proizvodnji, izgradnji i tehničkoj ispravnosti, tehničkoj sigurnosti, standardima, tehničkim normativima i

normama kvaliteta proizvoda i usluga, upotrebi i pogonskoj spremnosti objekata, postrojenja i uređaja, kao i drugih propisa iz oblasti energetike vrši Ministarstvo.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti Ministarstva vrše energetske inspektori, i to: elektroenergetski i termoenergetski inspektori.

Prava i dužnosti elektroenergetskog inspektora

Član 184

(1) Elektroenergetski inspektor vrši inspekcijski nadzor nad projektovanjem, proizvodnjom, izgradnjom, eksploatacijom i održavanjem objekata za proizvodnju, prenos, distribuciju električne energije i drugih elektroenergetskih postrojenja i instalacija, u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Elektroenergetski inspektor ima pravo i dužnost da nadzire primjenu zakona, normativa, standarda i tehničkih propisa:

1) u postupku pribavljanja energetske dozvole i odobrenja za izgradnju i rekonstrukciju elektroenergetskih objekata, odnosno izvođenja radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme;

2) u toku izrade tehničke dokumentacije za izgradnju i rekonstrukciju elektroenergetskih objekata;

3) pri proizvodnji elektroenergetskih uređaja i opreme i izgradnji, odnosno proizvodnji elektroenergetskih objekata, odnosno izvođenju radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme;

4) pri obavljanju djelatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i snabdijevanja u okviru nadležnosti inspekcije;

5) pri održavanju i eksploataciji elektroenergetskih objekata, uređaja, mjernih sklopova, postrojenja i instalacija;

6) po osnovu stručne i radne osposobljenosti lica koja rukovode i rukuju elektroenergetskim objektima i opremom, kao i lica koja rade na održavanju i izgradnji elektroenergetskih objekata, uređaja, postrojenja i instalacija;

7) po osnovu kvaliteta isporučene električne energije, pouzdanosti i sigurnosti pogona elektroenergetskih objekata i isporuke električne energije.

(3) Elektroenergetski inspektor vrši i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donijetim na osnovu zakona.

Ovlašćenja inspektora

Član 186

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora elektroenergetski inspektor i termoenergetski inspektor su ovlašćeni da:

1) nalože da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u roku koji odrede;

2) obustave izgradnju energetskog objekta, odnosno postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ili opreme pod pritiskom, ako:

- u određenom roku nijesu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;

- se izgradnja energetskog objekta, uređaja, postrojenja i instalacija vrši bez odobrenja nadležnog organa ili suprotno tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdato odobrenje;

3) zabrane obavljanje energetske djelatnosti ili gradnju energetskog objekta, ako nije pribavljena dozvola za obavljanje djelatnosti ili akt na osnovu kojeg se može graditi objekat;

4) naredbe obustavu daljnje gradnje ili korišćenja energetskog objekta, odnosno obustavu snabdijevanja energijom ili korišćenje energije, ako se ti objekti ne grade, ne koriste ili ne održavaju po odobrenoj ili potvrđenoj dokumentaciji prema posebnim tehničkim ili drugim propisima i ako zbog toga postoji neposredna opasnost za stabilnost i sigurnost energetskih objekata, zdravlje ili život ljudi ili sigurnost saobraćaja ili susjednih građevina;

5) zabrane upotrebu energetskog objekta, odnosno korišćenje uređaja, postrojenja, instalacija i opreme pod pritiskom, ako:

- rad energetskog objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu;

- po isteku roka utvrđenog rješenjem o obustavi upotrebe, odnosno korišćenja objekta nijesu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;

- se energetskom subjektu oduzme licenca za obavljanje djelatnosti u energetskom objektu zbog neispunjavanja propisanih uslova, osim u slučaju iz člana 59 ovog zakona.

(2) Energetski subjekat, pravno lice ili preduzetnik kome je rješenjem inspektora naloženo otklanjanje nedostataka i nepravilnosti dužan je da u pisanoj formi obavijesti inspektora o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u roku koji je određen rješenjem.

(3) Nadležna inspekcija će, u skladu sa zakonom, naložiti obustavu gradnje ili rušenje građevinskih objekata koji se grade bez odobrenja iz člana 178 stav 5 ovog zakona.

XXIV. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 188

(1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne pripremi i ne dostavi Ministarstvu podatke za izradu energetskog bilansa u propisanom roku ili ako svoj bilans ne usaglasi sa energetskim bilansom Crne Gore (član 15 stav 4);

2) obavlja energetsku djelatnost bez izdate licence (član 55 stav 1);

3) obavlja energetsku djelatnost nakon isteka roka važenja licence (član 55 stav 6);

4) obavlja energetsku djelatnost nakon oduzimanja licence (član 58 stav 3 i član 59 stav 1);

5) obavlja energetsku djelatnost suprotno pravilima o funkcionisanju prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije (član 86 stav 1 i član 91 stav 1);

6) obavlja energetsku djelatnost suprotno tržišnim pravilima (član 96);

7) ne čuva tajnost povjerljivih, komercijalnih, poslovnih i drugih podataka do kojih dođe obavljanjem energetske djelatnosti (član 102);

8) obavlja energetsku djelatnost suprotno pravilima o funkcionisanju prenosnog odnosno distributivnog sistema gasa (član 114 stav 1 i član 117 stav 1);

9) korisnika sistema kome je izdata saglasnost za priključenje ne priključi na prenosni, odnosno distributivni sistem ili to ne učini u određenom roku (član 142 st. 2 i 3 i član 147 st. 2 i 3);

10) operatorima sistema ne omogući korišćenje opreme koja je potrebna za funkcionisanje prenosnog ili distributivnog sistema, kao i korišćenje slobodnih kapaciteta bez naknade i ne održava tu infrastrukturu u funkcionalnom stanju (član 150 stav 3);

11) izvrši prekid isporuke električne energije kupcu suprotno članu 153 stav 7 i članu 179 stav 5 tačka 1;

12) ne postupi po zahtjevu operatora prenosnog ili distributivnog sistema iz člana 98 stav 2 ili odbije da sklopi ugovor iz člana 98 stav 3 ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 6.000 eura.

Član 189

(1) Novčanom kaznom od 2.000 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) priključi objekat na prenosni ili distributivni sistem bez prethodno pribavljene saglasnosti za priključenje operatora prenosnog ili distributivnog sistema (član 141 stav 1);

2) ne koristi energiju pod uslovima utvrđenim u saglasnosti za priključenje (član 159 stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 200 eura do 1.500 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura.

Član 190

(1) Novčanom kaznom od 1.600 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne omogući ovlašćenim licima energetskeg subjekta pristup mjernim uređajima i instalacijama, kao i mjestu priključka radi kontrole, održavanja, izmještanja ili prekida isporuke energije (član 159 stav 6);

2) onemogući ovlašćenim licima energetskeg subjekta pristup do nepokretnosti i na nepokretnosti na kojima se nalaze ili grade energetske objekti (član 176 stav 1);

3) gradi objekte i izvodi radove ispod, iznad ili pored energetskeg objekta bez odobrenja energetskeg subjekta ili ako sadi drveće i drugo rastinje na zemljištu iznad, ispod ili u neposrednoj blizini energetskeg objekta, koji ometaju proizvodnju, prenos, distribuciju ili isporuku energije (član 178 st. 1, 2 i 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 150 eura do 1.200 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 3.000 eura.

Crna Gora

Ministarstvo ekonomije

Naziv propisa	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XVI. ENERGETIKA I RUDARSTVO	1. ENERGETIKA
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	15. ENERGETIKA [12]	15.10.OPŠTA NAČELA I PROGRAMI [12.10]
Ključni termini-eurovok deskriptori		

Crna Gora

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Crna Gora
МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ
ПОДГОРИЦА

10. 12. 2014			
№	Број	Прилог	Вриједност
0702	-	2000	/16

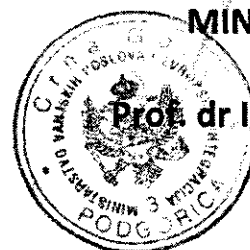
Broj: 03/1/2-1418/2

Podgorica, 09. XII 2014.

MINISTARSTVO EKONOMIJE

Dopisom broj 01-2500/10 od 09. decembra 2014. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici s pravnom tekovinom Evropske unije, saglasno članu 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom propisa, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je saglasno s navedenim u ocjeni usklađenosti propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

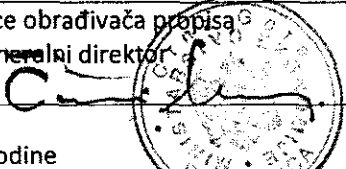
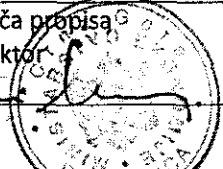
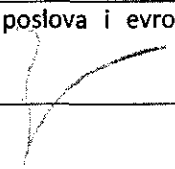

MINISTAR

Prof. dr Igor Lukšić

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		ME-IU/PZ/14/17
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the Energy Law	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomije	
- Sektor/odsjek	Direktorat za energetiku/Direkcija za razvoj i reformu energetike	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Miodrag Čanović, generalni direktor miodrag.canovic@mek.gov.me 020 482 256	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Radmila Damjanović, načelnik radmila.damjanovic@mek.gov.me 020 482 251	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomije i Uprava za inspekcijske poslove	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII Politika saradnje, član 109, Energetika		
b) Stepenn ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2014-2018	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje akcije Unije, Glava XXI, Energetika, član 194 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XXI, Energy, Article 194		
Potpuno usklađeno/ Fully harmonized		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32009L0028		
Direktiva 2009/28/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. godine o promociji korišćenja		

<p>energije iz obnovljivih izvora i izmjeni i kasnijem stavljanju van snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ / Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC (OJ L 140, 5.6.2009)</p> <p>Djelimično usklađeno / Partly harmonized</p>	
<p>c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije</p> <p>Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.</p>	
<p>6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti</p> <p>Predlog zakona je djelimično usklađen sa Direktivom 32009L0028 u dijelu koji se odnosi na korišćenje biogoriva, podsticanje energije iz obnovljivih izvora energije u saobraćaju kao i u dijelu garancije porijekla, kao i vrste obnovljivih izvora energije, sve vrste biomase, daljinsko grijanje i daljinsko hlađenje, izračunavanja udjela energije iz obnovljivih izvora energije, obračunavanje podsticajne cijene za električnu energiju, propise i postupke izdavanja odobrenja i licenci za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, format i postupak izdavanja garancije porijekla, davanje prednosti pri dispečiranju električne energije i postrojenja koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora.</p> <p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici (III kvartal 2015) i odgovarajućih podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu tog zakona (III kvartal 2016. godine).</p>	
<p>7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu</p> <p>/</p>	
<p>8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa</p>	
<p>Odluka br. 2012/04 Savjeta ministara Energetske zajednice o implementaciji Direktive 2009/28/EZ i izmjeni Člana 20 Sporazuma o formiranju Energetske zajednice (od 18. oktobra 2012. godine)</p>	<p>Decision of the Ministerial Council of the Energy Community D/2012/04/MC-EnC on the implementation of Directive 2009/28/EC and amending Article 20 of the Energy Community Treaty (of 18 October 2012)</p>
<p>9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)</p> <p>Navedeni izvor prava EU preveden je na hrvatski jezik.</p>	
<p>10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)</p> <p>Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici nije preveden na engleski jezik.</p>	
<p>11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti</p> <p>U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici učestovao je Mr Marko Senčar, ACER - Agencija za saradnju energetske regulatora, Ljubljana.</p>	
<p>Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa Miodrag Čanović, generalni direktor</p> 	<p>Potpis / ministar vanjskih poslova i evropskih integracija</p>
<p>Datum: 5.12.2014. godine</p>	<p>Datum:</p>

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
ME-TU/PZ/14/17		ME-IU/PZ/14/17		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva 2009/28/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. godine o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora i izmjeni i kasnijem stavljanju van snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ -32009L0028				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici		Proposal for the Law on Amendments to the Energy Law		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/ predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva 2009/28/EZ				
Član 1				
Predmet i djelokrug				
Ovom Direktivom utvrđuje se zajednički okvir za podsticanje energije iz obnovljivih izvora. Direktiva utvrđuje obavezne nacionalne ciljeve za ukupan udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije i za udio energije iz obnovljivih izvora u saobraćaju. Direktivom se propisiju pravila koja se odnose na statističke prenose između država članica, zajedničke projekte između država članica i zajedničke projekte između	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici kojim će se regulisati podsticanje energije iz obnovljivih izvora, energije u saobraćaju kao i u dijelu garancije porijekla.	III kvartal 2015

država članica i trećih zemalja, garancije porijekla, upravne postupke, informacije i obuku, kao i pristup elektroenergetskoj mreži za energiju iz obnovljivih izvora. Nadalje, njome se utvrđuju kriterijumi održivosti za biogoriva i biotečnosti.				
<p style="text-align: center;">Član 2</p> <p style="text-align: center;">Definicije</p> <p>Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se definicije Direktive 2003/54/EZ.</p> <p>Takođe se primjenjuju sljedeće definicije:</p> <p>(a) "energija iz obnovljivih izvora" je energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, kao što je: energija vjetra, solarna energija, aerotermalna energija, geotermalna energija, hidrotermalna energija i energija okeana, hidroenergija, biomasa, gas dobijen iz otpada, gas dobijen iz postrojenja za preradu otpadnih voda i biogas;</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici, kojim će se regulisati vrste obnovljivih izvora.	III kvartal 2015
(b) "aerotermalna energija" je energija koja je u obliku toplote sadržana u vazduhu;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Navedena odredba Direktive sadržana je u članu 5 stav 1 tačka 1 Zakona o energetici.	
(c) "geotermalna energija" je energija koja se u obliku toplote nalazi ispod čvrste površine zemlje;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Navedena odredba Direktive sadržana je u članu 5 stav 1 tačka 19 Zakona o energetici.	
(d) "hidrotermalna energija" je energija koja se u obliku toplote	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Navedena odredba Direktive sadržana je u članu 5 stav 1 tačka	

nalazi u površinskoj vodi;			21 Zakona o energetici.	
(e) „biomasa“ je biorazgradivi dio proizvoda, otpada i ostataka biološkog porijekla iz poljoprivrede (uključujući materije biljnog i životinjskog porijekla), šumarstva i s njima povezanih proizvodnih djelatnosti uključujući ribarstvo i akvakulturu, kao i biorazgradivi dio industrijskog i komunalnog otpada;	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici kojim će se regulisati sve vrste biomase, osim ribarstvo i akvakulturu.	III kvartal 2015
(f) „ukupna finalna potrošnja energije“ je energetske proizvod isporučen za energetske potrebe industriji, saobraćaju, domaćinstvima, sektoru usluga uključujući i javne usluge, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući i sopstvenu potrošnju električne i toplotne energije energetskog sektora, kao i gubitke električne energije i toplote u distribuciji i prenosu;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Navedena odredba Direktive sadržana je u članu 5 stav 1 tačka 21 Zakona o energetici.	
(g) „daljinsko grijanje“ ili „daljinsko hlađenje“ je distribucija toplotne energije u obliku pare, tople vode ili rashlađenog fluida iz centralnog izvora proizvodnje kroz sistem u više zgrada ili na više lokacija u svrhu grijanja ili hlađenja prostora ili procesa;	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici kojim će se regulisati daljinsko grijanje i daljinsko hlađenje	III kvartal 2015
(h) „biotečnosti“ su tečna goriva za energetske svrhe, osim za saobraćaj, uključujući električnu energiju i energiju za grijanje i hlađenje, proizvedena iz biomase;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici	III kvartal 2015
(i) „biogoriva“ su tečna ili gasovita goriva za saobraćaj, proizvedena iz biomase.	<p>Član 2</p> <p>U članu 5 stav 1 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja</p>	Potpuno usklađeno		

	<p>glasi:</p> <p>„ 1a) biogoriva su tečna ili gasovita goriva za saobraćaj, proizvedena iz biomase;“.</p> <p>U tački 36 poslije riječi „nafte“ dodaju se riječi: „ili smješe naftnih derivata i biogoriva, u kojoj naftni derivati imaju većinski udio“.</p> <p>36)naftni derivati su proizvodi koji se dobijaju iz sirove nafte; „ili smješe naftnih derivata i biogoriva, u kojoj naftni derivati imaju većinski udio“</p>			
(j) "garancija porijekla" je elektronski dokument čija je jedina funkcija da dokaže krajnjem kupcu da je određeni udio ili količina energije proizvedena iz obnovljivih izvora, kako to zahtijeva član 3 stav 6 Direktive 2003/54/EZ;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici	III kvartal 2015
(k) "program podrške" je svaki instrument, program ili mehanizam koji primjenjuje država članica ili grupa država članica, koji promoviše korišćenje energije iz obnovljivih izvora smanjenjem troškova te energije, povećanjem cijene po kojoj se može prodati, ili povećanjem količine nabavljene energije na osnovu obaveze koja se odnosi na obnovljivu energiju ili na drugi način. To uključuje, ali se ne ograničava na pomoć u investiranju, oslobađanje od poreza ili njegovo smanjenje, refundaciju poreza, programe podrške koji obavezuju na korišćenje obnovljive energije, uključujući programe koji primjenjuju zelene sertifikate i neposredne programe zaštite cijena uključujući tarife za	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici	III kvartal 2015

snabdijevanje energijom i plaćanje premija;				
(l) „obaveza obnovljive energije“ je nacionalni program podrške kojim se od proizvođača energije zahtijeva da u svoju proizvodnju uključe određeni udio energije iz obnovljivih izvora, kojim se od snabdjevača energije zahtijeva da u svoju isporuku uključe određeni udio energije iz obnovljivih izvora ili kojim se od potrošača energije zahtijeva da u svoju potrošnju uključe određeni udio energije iz obnovljivih izvora. To uključuje programe u okviru kojih se ti zahtjevi mogu ispuniti korišćenjem zelenih sertifikata;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici	III kvartal 2015
(m) „ stvarna vrijednost“ je ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte za neke ili za sve faze specifičnog proizvodnog procesa biogoriva izračunata u skladu sa metodologijom iz Priloga V dijela C;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskog akta koji će se donijeti na osnovu ovog zakona	III kvartal 2016
(n) „tipična vrijednost“ je procjena reprezentativne uštede emisije gasova sa efektom staklene bašte za postupak proizvodnje određenog biogoriva;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskog akta koji će se donijeti na osnovu ovog zakona	III kvartal 2016

(o) „zadata vrijednost“ je vrijednost koja proizilazi iz tipične vrijednosti primjenom prethodno utvrđenih faktora i koja se, pod okolnostima navedenim u ovoj Direktivi, primjenjuje umjesto stvarne vrijednosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskog akta koji će se donijeti na osnovu ovog zakona	III kvartal 2016
<p style="text-align: center;">Član 3</p> <p style="text-align: center;">Obavezni nacionalni opšti ciljevi i mjere za korišćenje energije iz obnovljivih izvora</p> <p>1. Svaka država članica osigurava da je udio energije iz obnovljivih izvora, izračunat u skladu sa članovima 5 do 11, u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u 2020. godini najmanje jednak njenom nacionalnom opštem cilju za udio energije iz obnovljivih izvora u toj godini, kao što je utvrđeno u trećoj koloni tabele u Prilogu I dijelu A. Takvi obavezni opšti nacionalni ciljevi su u skladu sa ciljem od najmanje 20 % udjela energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u Zajednici u 2020. godini. Radi lakšeg ostvarenja ciljeva navedenih u ovom članu, svaka država članica promovira i podstiče energetske efikasnost i uštedu energije.</p> <p>2. Države članice uvode efektivne mjere kako bi osigurale da udio energije iz obnovljivih izvora bude jednak ili premaši udio naveden u okvirnim smjernicama iz Priloga I dijela B.</p>	<p style="text-align: center;">Član 1</p> <p>U Zakonu o energetici („Službeni list CG“, br. 28/10 i 6/13) u članu 2 stav 1 na kraju tačke 25, tačka se zamjenjuje tačkom-zarezom i dodaju se dvije nove tačke koje glase:</p> <p>“26) trgovina na veliko biogorivima;</p> <p>27) trgovina na malo biogorivima.”.</p>	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata kojima će se regulisati nacionalni opšti cilj za udio energije iz obnovljivih izvora i podsticajne mjere za ostvarenje tog cilja.	III kvartal 2016

3. Kako bi se ostvarili ciljevi utvrđeni u stavovima 1 i 2 ovog člana države članice mogu, između ostalog, da primijene sljedeće mjere:

- (a) programe podrške;
- (b) mjere saradnje između različitih država članica i između država članica i trećih zemalja za ostvarivanje njihovih nacionalnih opštih ciljeva u skladu sa članovima 5 do 11.

Ne dovodeći u pitanje članove 87 i 88 Sporazuma, države članice u skladu sa članovima 5 do 11 ove Direktive imaju pravo da odluče u kojoj će mjeri podržati energiju iz obnovljivih izvora koja se proizvodi u drugoj državi članici.

4. Svaka država članica osigurava da udio energije iz obnovljivih izvora u svim oblicima saobraćaja u 2020. godini bude najmanje 10 % finalne potrošnje energije u saobraćaju u toj državi članici.

Za potrebe ovog stava primjenjuju se sljedeće odredbe:

- (a) pri izračunavanju imenioca, tj. ukupne količine energije potrošene u saobraćaju za potrebe prvog podstava, uzimaju se u obzir samo benzin, dizel, biogoriva iskorišćena u drumskom i željezničkom saobraćaju i električna energija;
- (b) pri izračunavanju brojioca, tj. količine energije iz obnovljivih izvora potrošene u saobraćaju za potrebe prvog podstava, uzimaju se u obzir sve vrste energije iz obnovljivih izvora iskorišćene u svim oblicima saobraćaja;
- (c) pri izračunavanju doprinosa električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i iskorišćene u svim vrstama električnih prevoznih sredstava za potrebe tačkaka (a) i (b), države članice mogu izabrati da koriste ili prosječni udio električne energije iz obnovljivih izvora u Zajednici ili udio električne energije iz

<p>obnovljivih izvora energije u svojoj državi izmjeren dvije godine prije predmetne godine. Nadalje, pri izračunavanju potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora u svim vrstama električnih drumskih vozila smatra se da je potrošnja dva i po puta veća od energetske sadržaja električne energije dobijene iz obnovljivih izvora energije.</p> <p>Komisija do 31. decembra 2011. godine, ako bude potrebno, predstavlja predlog kojim dozvoljava, pod određenim uslovima, da se razmotri ukupna količina električne energije koja potiče iz obnovljivih izvora, a koristi se za pogon svih vrsta električnih vozila.</p> <p>Komisija do 31. decembra 2011. godine, ako bude potrebno, predstavlja i predlog za metodologiju za izračunavanje doprinosa vodonika proizvedenog iz obnovljivih izvora u ukupnoj mješavini goriva.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 4</p> <p style="text-align: center;">Nacionalni akcioni planovi za obnovljivu energiju</p> <p>1. Svaka država članica donosi nacionalni akcioni plan za obnovljivu energiju. U nacionalnim akcionim planovima za obnovljivu energiju definišu se nacionalni ciljevi država članica za udio energije iz obnovljivih izvora koja se koristi u saobraćaju, elektroenergetici i za grijanje i hlađenje u 2020. godini, uzimajući pritom u obzir efekte drugih političkih mjera koje se odnose na energetska efikasnost u finalnoj potrošnji energije i odgovarajuće mjere koje treba preduzeti za ostvarivanje tih nacionalnih opštih ciljeva, uključujući saradnju lokalnih, regionalnih i nacionalnih vlasti, planirane statističke prenose ili zajedničke projekte, nacionalne politike za razvoj postojećih izvora biomase i mobilizaciju novih izvora biomase za različite namjene, kao i mjere koje treba preduzeti da se ispunje zahtjevi iz članova 13 do 19.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona kojim će se regulisati nacionalni akcioni plan za obnovljivu energiju i definisanje nacionalnih ciljeva za udio energije iz obnovljivih izvora koja se koristi u saobraćaju, elektroenergetici i za</p>	<p>III kvartal 2016</p>

<p>Komisija do 30. juna 2009. godine donosi model za nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju. Taj model obuhvata minimum zahtjeva navedenih u Prilogu VI. Države članice svoje nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju izrađuju na osnovu tog modela.</p> <p>2. Države članice obavještavaju Komisiju o svojim nacionalnim akcionim planovima za obnovljivu energiju do 30. juna 2010. godine.</p> <p>3. Svaka država članica šest mjeseci prije roka za podnošenje nacionalnog akcionog plana za obnovljivu energiju objavljuje i Komisiji dostavlja prognostički dokument sa sljedećim podacima:</p> <p>(a) procijenjenim viškom proizvodnje energije iz obnovljivih izvora upoređenim sa okvirnim smjernicama koji se može prenijeti u druge države članice u skladu sa članovima 6 do 11, kao i procijenjenim potencijalom za zajedničke projekte, do 2020. godine; i</p> <p>(b) procijenjenom potražnjom za energijom iz obnovljivih izvora koja se osim domaćom proizvodnjom zadovoljava i drugim sredstvima, do 2020. godine.</p> <p>Ta informacija može uključiti elemente koji se odnose na troškove i koristi, kao i finansiranje. Ta se prognoza ažurira u izvještajima država članica kao što je navedeno u članu 22 stav 1 tačkama (l) i (m).</p> <p>4. Država članica čiji je udio energije iz obnovljivih izvora pao ispod predviđenog okvirnim smjernicama u prethodnom dvogodišnjem periodu navedenom u Prilogu I dijelu B dostavlja Komisiji izmijenjeni nacionalni akcioni plan za obnovljivu energiju do 30. juna sljedeće godine, u kojem navodi odgovarajuće i srazmjerne mjere kako bi u razumnom roku</p>			grijanje i hlađenje	
---	--	--	---------------------	--

<p>dostigla okvirne smjernice iz Priloga I dijela B.</p> <p>Komisija može, ako država članica ne dostigne okvirne smjernice u ograničenom obimu i vodeći pritom računa o tekućim i budućim mjerama koje država članica preduzima, donijeti odluku o oslobađanju države članice od obaveze dostavljanja izmijenjenog nacionalnog akcionog plana za obnovljivu energiju.</p> <p>5. Komisija ocjenjuje nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju, naročito primjerenost mjera koje država članica predviđa u skladu sa članom 3 stav 2. Kao odgovor na nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju ili izmijenjeni nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju, Komisija može dati preporuku.</p> <p>6. Komisija Evropskom parlamentu šalje nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju i prognostičke dokumente u obliku u kojem su objavljeni na platformi transparentnosti iz člana 24 stav 2, kao i sve preporuke iz stava 5 ovog člana.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 5</p> <p style="text-align: center;">Izračunavanje udjela energije iz obnovljivih izvora</p> <p>1. Ukupna finalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora u svakoj državi članici izračunava se kao zbir:</p> <p>(a) ukupne finalne potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora;</p> <p>(b) ukupne finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje; i</p> <p>(c) ukupne finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora u saobraćaju.</p> <p>Gas, električna energija i vodonik iz obnovljivih izvora energije uzimaju se u obzir samo jednom u tački (a), (b) ili (c), prvog podstava i to za izračunavanje udjela ukupne finalne potrošnje</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona kojim će se regulisati izračunavanja udjela energije iz obnovljivih izvora energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije.</p>	<p>III kvartal 2016. godine</p>

energije iz obnovljivih izvora.

Zavisno od člana 17 stav 1 podstav 2, biogoriva i biotečnosti koja ne ispunjavaju kriterijume održivosti iz člana 17 stavova 2 do 6, ne uzimaju se u obzir.

2. Kada država članica smatra da zbog više sile ne može dostići svoj udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u 2020. godini, koji je naveden u trećoj koloni tabele u Prilogu I, o tome u što kraćem roku obavještava Komisiju. Komisija donosi odluku o tome da li je bila riječ o višoj sili. Ako Komisija odluči da je dokazan slučaj više sile, tada određuje da se za državu članicu prilagodi ukupna finalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora za 2020. godinu.

3. Za potrebe stava 1 tačke (a) ukupna finalna potrošnja električne energije iz obnovljivih izvora izračunava se kao količina električne energije proizvedene u državi članici iz obnovljivih izvora, isključujući proizvodnju električne energije u pumpnim akumulacionim postrojenjima iz vode koja se prethodno crpi na veću visinu.

U postrojenjima koja koriste više vrsta goriva, a upotrebljavaju obnovljive i konvencionalne izvore, uzima se u obzir samo dio električne energije proizveden iz obnovljivih izvora. Za potrebe tog proračuna, doprinos svakog izvora energije izračunava se na osnovu njegovog energetskeg sadržaja.

Električna energija proizvedena u hidroelektrani i vjetroelektrani uzima se u obzir u skladu sa pravilima normalizacije, navedenim u Prilogu II.

4. Za potrebe stava 1 tačke (b) ukupna finalna potrošnja energije

iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje, izračunava se kao količina daljinskog grijanja i hlađenja proizvedena u državi članici iz obnovljivih izvora, plus potrošnja druge energije iz obnovljivih izvora u industriji, domaćinstvima, uslužnom sektoru, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, za grijanje, hlađenje i proces prerade.

U postrojenjima koja koriste više vrsta goriva, a upotrebljavaju obnovljive i konvencionalne izvore, uzima se u obzir samo dio energije za grijanje i hlađenje proizveden iz obnovljivih izvora. Za potrebe tog proračuna, doprinos svakog izvora energije izračunava se na osnovu njegovog energetskeg sadržaja.

Aerotermaalna, geotermaalna i hidrotermaalna toplotna energija dobijena toplotnim pumpama, uzima se u obzir za potrebe stava 1 tačka (b), pod uslovom da finalna izlazna energija znatno premašuje primarnu ulaznu energiju koja je potrebna za pogon toplotnih pumpi. Količina toplote koja se za potrebe ove Direktive smatra energijom iz obnovljivih izvora, izračunava se u skladu sa metodologijom navedenom u Prilogu VII.

Toplotna energija koju proizvode pasivni energetske sistemi kod kojih se manja potrošnja energije postiže pasivno, iskorišćavanjem konstrukcije građevine ili toplotne energije proizvedene iz neobnovljivih izvora, ne uzima se u obzir za potrebe stava 1 tačke (b).

5. Energetski sadržaj goriva namijenjenih za saobraćaj koja su navedena u Prilogu III, uzima se u obzir kako je utvrđeno u tom Prilogu. Prilog III može se prilagoditi tehničkom i naučnom napretku. Mjere namijenjene izmjenama nebitnih elemenata ove Direktive, donose se u skladu sa regulatornim postupkom sa kontrolom iz člana 25 stav 4.

<p>6. Udio energije iz obnovljivih izvora izračunava se kao ukupna finalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora, podijeljena sa ukupnom finalnom potrošnjom energije iz svih izvora energije i izražava u procentima.</p> <p>Za potrebe prvog podstava, zbir iz stava 1 prilagođava se u skladu sa članovima 6, 8, 10 i 11.</p> <p>Pri izračunavanju ukupne finalne potrošnje energije države članice, za svrhu ocjene njene usklađenosti sa ciljevima i okvirnim smjernicama iz ove Direktive, smatra se da udio energije potrošene u vazduhoplovstvu nije veći od 6,18% ukupne finalne potrošnje energije te države članice. Za Kipar i Maltu iznos potrošene energije u vazduhoplovstvu kao udio ukupne finalne potrošnje energije tih država članica uzima se u obzir najviše 4,12 %.</p> <p>7. Metodologija i definicije koje se primjenjuju za izračunavanje udjela energije iz obnovljivih izvora su one iz Regulative (EZ) br. 1099/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. oktobra 2008. godine o energetske statistici (OJ L 304, 14.11.2008, p.1).</p> <p>Države članice osiguravaju usklađenost statističkih podataka upotrijebljenih pri izračunavanju tih sektorskih i ukupnih udjela i statističkih podataka koje dostavljaju Komisiji u skladu sa Regulativom (EZ) br. 1099/2008.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 6 Statistički prenos između država članica</p> <p>1. Države članice mogu da zakluče sporazume o statističkom prenosu određene količine energije iz obnovljivih izvora iz jedne države članice u drugu i urediti sve ostalo oko prenosa. Prenesena</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici</p>	<p>III kvartal 2015</p>

<p>količina se:</p> <p>(a) odbija od količine energije iz obnovljivih izvora koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju da li država članica koja obavlja prenos ispunjava zahtjeve iz člana 3 stavova 1 i 2;</p> <p>(b) dodaje količini energije iz obnovljivih izvora koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju da li država članica kojoj se prenosi ispunjava zahtjeve iz člana 3 stavova 1 i 2.</p> <p>Statistički prenos ne utiče na ostvarivanje nacionalnog cilja države članice koja obavlja prenos.</p> <p>2. Sporazumi iz stava 1 mogu trajati jednu godinu ili više godina. O njima se obavještava Komisija najkasnije tri mjeseca nakon završetka svake godine u kojoj su na snazi. Informacije koje se šalju Komisiji sadrže količinu i cijenu energije o kojoj je riječ.</p> <p>3. Prenosi stupaju na snagu nakon što sve države članice koje su uključene u prenos o njemu obavijeste Komisiju.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 7 Zajednički projekti država članica</p> <p>1. Dvije ili više država članica mogu sarađivati na svim vrstama zajedničkih projekata koji se odnose na proizvodnju električne energije i energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije. Ta saradnja može uključiti i privatne operatore.</p> <p>2. Kako bi se ocijenilo u kojoj su mjeri ispunjeni zahtjevi iz ove Direktive, države članice obavještavaju Komisiju o udjelu ili količini električne energije i energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije proizvedene na svom državnom području u okviru zajedničkog projekta koji se počeo sprovoditi nakon 25. juna</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici kojim će se regulisati zajedničke projekte sa drugim državama u oblasti proizvodnje električne energije i energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije, a koji se</p>	<p>III kvartal 2015. godine</p>

<p>2009. godine ili u postrojenju sa povećanim kapacitetom koje je rekonstruisano nakon tog datuma, a koji se smatra dijelom opšteg nacionalnog cilja druge države članice.</p> <p>3. Obavještenje iz stava 2 sadrži:</p> <p>(a) opis predloženog postrojenja ili podatke o rekonstruisanom postrojenju;</p> <p>(b) podatke o udjelu ili količini električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje proizvedene u postrojenju koji se smatra dijelom opšteg nacionalnog cilja druge države članice;</p> <p>(c) podatke o državi članici za koju se izdaje obavještenje;</p> <p>(d) podatke o periodu, izražene u cijelim kalendarskim godinama, u kojem se električna energija ili energija za grijanje ili hlađenje proizvedena u postrojenju iz obnovljivih izvora energije smatra dijelom opšteg nacionalnog cilja druge države članice.</p> <p>4. Period naveden u stavu 3 tački (d) mora se završiti do 2020. godine. Period trajanja zajedničkog projekta može se produžiti poslije 2020. godine.</p> <p>5. Obavještenje izvršeno u skladu sa ovim članom može se izmijeniti ili povući samo uz zajednički dogovor sa državom članicom koja vrši obavještenje i koja je određena u skladu sa stavom 3 tačkom (c).</p>			<p>realizuju u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.</p>	
<p style="text-align: center;">Član 8</p> <p style="text-align: center;">Efekti zajedničkih projekata država članica</p> <p>1. U roku od tri mjeseca nakon završetka svake godine, a u okviru perioda određenog u skladu sa članom 7 stavom 3 tačkom (d), država članica koja je izdala obavještenje u skladu sa članom 7 izdaje obavještenje u kojem navodi:</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici</p>	<p>III kvartal 2015</p>

<p>(a) ukupnu količinu električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koju je tokom te godine proizvelo postrojenje na koje se odnosi obavještenje iz člana 7; i</p> <p>(b) količinu električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koju je tokom godine proizvelo postrojenje koje se smatra dijelom opšteg nacionalnog cilja druge države članice u skladu sa uslovima iz obavještenja.</p> <p>2. Država članica šalje obavještenje Komisiji i državi članici za koju je obavještenje izdato.</p> <p>3. Za potrebe ocjenjivanja da li se ispunjavaju zahtjevi ove Direktive koji se odnose na nacionalne opšte ciljeve, količina električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije o kojoj je izvršeno obavještenje u skladu sa stavom 1 tačkom (b):</p> <p>(a) odbija se od količine električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju da li država članica koja je izdala obavještenje u skladu sa stavom 1 ispunjava postavljene zahtjeve;</p> <p>(b) dodaje se količini električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju da li država članica koja je dobila obavještenje u skladu sa stavom 2 ispunjava postavljene zahtjeve.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 9</p> <p style="text-align: center;">Zajednički projekti država članica i trećih zemalja</p> <p>1. Jedna ili više država članica mogu saradivati sa jednom ili više trećih zemalja u svim vrstama zajedničkih projekata koji se odnose na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora. Takva saradnja može uključiti privatne operatore.</p> <p>2. Električna energija iz obnovljivih izvora energije proizvedena u</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici</p>	<p>III kvartal 2015</p>

trećoj zemlji uzima se u obzir samo za potrebe ocjenjivanja da li se ispunjavaju zahtjevi ove Direktive koji se odnose na opšte nacionalne ciljeve, ako su ispunjeni ovi uslovi:

(a) električna energija je upotrijebljena u Zajednici, a taj se uslov smatra ispunjenim kada:

i. su svi nadležni operatori prenosnih sistema u zemlji porijekla, zemlji odredišta i, ako je to primjenljivo, svakoj trećoj zemlji tranzita dodijeljenim kapacitetima interkonektora definitivno predložili količinu električne energije koja je ekvivalentna količini električne energije uzete u obzir;

ii. nadležni operator prenosnog sistema koji upravlja interkonektorom na strani Zajednice u bilans unese količinu električne energije koja je ekvivalentna količini električne energije uzete u obzir; i

iii. se predloženi kapacitet i proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije u postrojenju iz stava 2 tačke (b) odnose na isti period;

(b) električnu energiju u okviru zajedničkog projekta iz stava 1 proizvodi novoizgrađeno postrojenje koje je počelo sa radom nakon 25. juna 2009. godine ili postrojenje sa povećanim kapacitetom koje je rekonstruisano nakon tog datuma;

(c) za količinu električne energije proizvedene i izvezene iz programa podrške treće zemlje, odobrena je samo investiciona pomoć za postrojenje.

3. Države članice mogu od Komisije zatražiti da se za potrebe člana 5 uzme u obzir električna energija iz obnovljivih izvora energije proizvedena i upotrijebljena u trećoj zemlji za postupnu i dugotrajnu izgradnju interkonektora između države članice i treće zemlje, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

(a) izgradnja interkonektora je počela do 31. decembra 2016.

<p>godine;</p> <p>(b) interkonektor nije moguće pustiti u rad do 31. decembra 2020. godine ;</p> <p>(c) interkonektor je moguće pustiti u rad do 31. decembra 2022. godine;</p> <p>(d) nakon što se pusti u rad, interkonektor će se koristiti za izvoz električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u Zajednicu u skladu sa stavom 2;</p> <p>(e) upotreba se odnosi na zajednički projekat koji ispunjava kriterijume iz stava 2 tačaka (b) i (c), a koji će koristiti interkonektor nakon što bude pušten u rad i na količinu električne energije koja nije veća od količine koja će se izvoziti u Zajednicu nakon što interkonektor počne sa radom.</p> <p>4. Komisija se obavještava o udjelu ili količini električne energije koju proizvede postrojenje na području treće zemlje koje se smatra dijelom nacionalnog opšteg cilja jedne ili više država članica za potrebe ocjenjivanja ispunjavanja zahtjeva iz člana 3. Kada je riječ o više država članica, Komisija se obavještava o distribuciji tog udjela ili količine među državama članicama. Taj udio ili količina ne smije premašiti udio ili količinu koja je stvarno izvezena u Zajednicu i u njoj upotrijebljena i odgovara količini iz stava 2 tačke (a) podtačke i. i podtačke ii. ovog člana i ispunjava uslove navedene u stavu 2 tački (a). Obavještenje izdaje svaka država članica za koju se taj udio ili količina električne energije smatra dijelom nacionalnog opšteg cilja.</p> <p>5. Obavještenje iz stava 4 sadrži:</p> <p>(a) opis predloženog postrojenja ili podatke o rekonstruisanom postrojenju;</p> <p>(b) podatke o udjelu ili količini električne energije koju je proizvelo postrojenje i koji se smatra dijelom nacionalnog opšteg cilja države članice, kao i zavisno od zahtjeva za povjerljivost, odgovarajuće finansijske podatke;</p> <p>(c) podatke o periodu, u punim kalendarskim godinama, tokom kojih je električna energija dio nacionalnog opšteg</p>				
---	--	--	--	--

<p>cilja države članice; i (d) pisanu potvrdu o prihvatanju tačaka (b) i (c), koju izdaje treća zemlja na čijoj će teritoriji postrojenje biti pušteno u rad, kao i udio ili količinu električne energije proizvedene u postrojenju koju će za sopstvene potrebe upotrebljavati treća zemlja.</p> <p>6. Period naveden u stavu 5 tački (c) mora se završiti do 2020. godine. Trajanje zajedničkog projekta može se produžiti poslije 2020.godine.</p> <p>7. Obavještenje izdato u skladu sa ovim članom ne može se mijenjati ni povući bez saglasnosti države članice koja izdaje obavještenje i treće zemlje koja je potvrdila zajednički projekat u skladu sa stavom 5 tačkom (d).</p> <p>8. Države članice i Zajednica će podsticati odgovarajuća tijela Sporazuma o Energetskoj zajednici da u skladu sa tim Sporazumom preduzmu mjere koje su potrebne, kako bi ugovorne strane tog Sporazuma mogle primijeniti odredbe o saradnji između država članica propisane ovom Direktivom.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 10</p> <p>Efekti zajedničkih projekata država članica i trećih zemalja</p> <p>1. U roku od tri mjeseca nakon završetka svake godine u okviru perioda navedenog u članu 9 stavu 5 tački (c) država članica koja je izdala obavještenje u skladu sa članom 9 izdaje obavještenje u kojem navodi:</p> <p>(a) ukupnu količinu električne energije iz obnovljivih izvora energije koju je tokom te godine proizvelo postrojenje na koje se odnosi obavještenje iz člana 9;</p> <p>(b) količinu električne energije iz obnovljivih izvora energije koju je tokom godine proizvelo postrojenje koje se smatra dijelom opšteg nacionalnog cilja u skladu sa uslovima iz obavještenja iz člana 9;</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici</p>	<p>III kvartal 2015. godine</p>

<p>(c) dokaz o ispunjavanju uslova iz člana 9 stava 2.</p> <p>2. Država članica šalje obavještenje Komisiji i trećoj zemlji koja je potvrdila projekat u skladu sa članom 9 stavom 5 tačkom (d).</p> <p>3. Količina električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije za koju je u skladu sa stavom 1 tačkom (b) izdato obavještenje za potrebe ocjene ispunjavanja zahtjeva ove Direktive koji se odnose na opšte nacionalne ciljeve dodaje se količina energije iz obnovljivih izvora koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju da li država članica koja je izdala obavještenje ispunjava uslove.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 11 Zajednički programi podrške</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje obaveze država članica iz člana 3, dvije ili više država članica mogu dobrovoljno odlučiti da udruže svoje nacionalne programe podrške ili da ih djelimično usklade. U tim slučajevima, određena količina energije iz obnovljivih izvora proizvedena na teritoriji jedne države članice učesnice smatra se dijelom nacionalnog opšteg cilja druge države članice učesnice, ako države članice o kojima je riječ:</p> <p>(a) obave statistički prenos određenih količina energije iz obnovljivih izvora iz jedne države članice u drugu državu članicu u skladu sa članom 6; ili</p> <p>(b) utvrde pravilo distribucije koje usaglase države članice učesnice, prema kojem se energija iz obnovljivih izvora dodjeljuje tim državama članicama. O tom pravilu se Komisija obavještava najkasnije tri mjeseca nakon završetka prve godine u kojoj je pravilo na snazi.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici, kojim će se regulisati zajednički programi podrške, a koji se realizuju u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.</p>	<p>III kvartal 2015</p>

<p>2. U roku od tri mjeseca nakon završetka svake godine, svaka država članica koja je poslala obavještenje u skladu sa stavom 1 tačkom (b), izdaje obavještenje u kojem navodi ukupnu količinu električne energije ili energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije proizvedene svake godine za koju važi pravilo distribucije.</p> <p>3. Radi ocjene ispunjavanja zahtjeva iz ove Direktive koji se odnose na opšte nacionalne ciljeve, količina električne energije ili energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije za koju je izdato obavještenje u skladu sa stavom 2 preraspoređuje se između država članica u skladu sa pravilom distribucije iz obavještenja.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 12 Povećanje kapaciteta</p> <p>Za potrebe člana 7 stava 2 i člana 9 stava 2 tačke (b) jedinice energije iz obnovljivih izvora koje se mogu obračunati kao povećanje kapaciteta postrojenja, biće tretirane kao da su proizvedene u zasebnom postrojenju koje je započelo sa radom u trenutku u kojem je došlo do povećanja kapaciteta.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona i kojim će se regulisati obračunavanje podsticajne cijene za električnu energiju proizvedenu u rekonstruisanom postrojenju</p>	<p>III kvartal 2016</p>
<p style="text-align: center;">Član 13 Administrativni postupci, zakonski i podzakonski akti</p> <p>1. Države članice osiguravaju da su svi nacionalni propisi koji se</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i</p>	<p>III kvartal 2016</p>

<p>odnose na postupke koji se primjenjuju na postrojenja za proizvodnju električne energije tj. na postupke izdavanja odobrenja, sertifikacije i izdavanja licenci za proizvodnju energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije i na pripadajuću infrastrukturu prenosnog i distributivnog sistema, kao i postupak pretvaranja biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode, budu srazmjerni i potrebni.</p> <p>Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere da osiguraju:</p> <p>(a) jasno određene rokove za donošenje odluka o zahtjevima za planiranje i gradnju, u zavisnosti od razlika između država članica koje se odnose na njihovu administrativnu strukturu i organizaciju, odgovarajuće nadležnosti nacionalnih, regionalnih i lokalnih administrativnih tijela za postupke izdavanja odobrenja, sertifikacije i izdavanja dozvola uključujući i područje prostornog planiranja;</p> <p>(b) dostupnost, na odgovarajućem nivou, podnosiocima zahtjeva sveobuhvatnih informacija o obradi zahtjeva za izdavanje odobrenja, sertifikaciju i izdavanje dozvola za postrojenja sa obnovljivom energijom i o raspoloživoj pomoći;</p> <p>(c) pojednostavljene i brze administrativne postupke na odgovarajućem administrativnom nivou;</p> <p>(d) da propisi kojima se uređuje izdavanje odobrenja, serifikacija i izdavanja dozvola budu objektivni, transparentni i srazmjerni, kao i da ne diskriminišu podnosiocje zahtjeva i da u cijelosti uzimaju u obzir specifičnosti pojedinih tehnologija obnovljive energije;</p> <p>(e) da su administrativne naknade koje plaćaju potrošači, planeri, arhitekta, građevinari kao i instalateri i dobavljači opreme i sistema, transparentne i zavisne od troškova; i</p> <p>(f) uvođenje pojednostavljenih i manje složenih postupaka za izdavanje odobrenja, uključujući i putem jednostavnog obavještenja, ako to dozvoljava mjerodavni regulatorni okvir, za</p>			<p>podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona kojim će se regulisati propise i postupke izdavanja odobrenja i licenci za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.</p>	
---	--	--	--	--

manje projekte i za decentralizovana postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kada je to potrebno.

2. Države članice jasno definišu sve tehničke specifikacije koje moraju da ispunjavaju oprema i sistemi za obnovljivu energiju kako bi ostvarile pravo na podršku, iz programa podrške. Kada postoje evropski standardi, uključujući oznake za zaštitu životne sredine, oznake energetske efikasnosti i druge tehničke referentne sisteme koje definišu evropska tijela za standardizaciju, takve će se tehničke specifikacije definisati na osnovu tih standarda. Te tehničke specifikacije ne propisuju gdje će se oprema i sistemi sertifikovati i ne bi smjeli sprečavati funkcionisanje unutrašnjeg tržišta.

3. Države članice preporučuju svim učesnicima, naročito lokalnim i regionalnim administrativnim tijelima da pri planiranju, projektovanju, izgradnji i obnavljanju industrijskih i stambenih područja osiguraju upotrebu opreme i sistema za korišćenje električne energije, energije za grijanje i hlađenje i za daljinsko grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije. Države članice moraju, naročito, podsticati lokalna i regionalna administrativna tijela da pri planiranju gradske infrastrukture, kada je to primjenjivo, uključe grijanje i hlađenje energijom iz obnovljivih izvora.

4. Države članice u svoje zakonske i podzakonske akte o izgradnji uvode odgovarajuće mjere kako bi postupno povećale udio svih vrsta energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru.

Pri uvođenju tih mjera ili u svojim regionalnim programima podrške, države članice mogu uzeti u obzir nacionalne mjere koje se odnose na znatno povećanje energetske efikasnosti i kogeneraciju, na pasivne niskoenergetske zgrade i energetske

--	--	--	--

nezavisne zgrade.

Do 31. decembra 2014. godine države članice moraju u svojim građevinskim zakonskim i podzakonskim aktima ili drugim sredstvima sa ekvivalentnim efektom, kada je to potrebno, zahtijevati da se u novim i postojećim zgradama na kojima se obavljaju radovi renoviranja većih razmjera dozvoli upotreba najnižih nivoa energije iz obnovljivih izvora. Države članice dozvoljavaju da se ti najniži nivoi realizuju, između ostalog, znatnim udjelom energije iz obnovljivih izvora za daljinsko grijanje i hlađenje.

Zahtjevi iz prvog podstava primjenjuju se na oružane snage samo u mjeri u kojoj nijesu u suprotnosti sa prirodom i osnovnim ciljem djelovanja oružanih snaga i uz isključenje materijala koji se upotrebljava isključivo u vojne svrhe.

5. Države članice osiguravaju da nove i postojeće javne zgrade na kojima se obavljaju radovi renoviranja većih razmjera, na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou služe kao primjer u kontekstu ove Direktive od 1. januara 2012. godine nadalje. Države članice mogu, između ostalog, odlučiti da se ta obaveza ispunjava poštovanjem standarda za zgrade nulte energetske potrošnje ili osiguravanjem da krovove javnih ili privatno-javnih zgrada koriste treće strane za uređaje koji proizvode energiju iz obnovljivih izvora.

6. Države članice u svojim građevinskim zakonskim i podzakonskim aktima predviđaju podsticaje za korišćenje sistema i uređaja za grijanje i hlađenje energijom iz obnovljivih izvora kojima se postiže znatno smanjenje potrošnje energije. Države članice upotrebljavaju oznake energetske efikasnosti ili

<p>oznake za zaštitu životne sredine ili druge odgovarajuće sertifikate ili standarde razvijene na nacionalnom nivou ili na nivou Zajednice, kada postoje, kao osnovu za podsticanje upotrebe tih sistema i uređaja.</p> <p>Kada je riječ o biomasi, države članice promoviraju tehnologije konverzije koje ostvaruju efikasnost konverzije od najmanje 85 % za stambene i komercijalne primjene, a najmanje 70 % za industrijske primjene.</p> <p>U slučaju toplotnih pumpi, države članice predviđaju podsticaje za one toplotne pumpe koje ispunjavaju najmanje zahtjeve u vezi oznaka za zaštitu životne sredine utvrđenih Odlukom Komisije 2007/742/EZ od 9. novembra 2007. godine o utvrđivanju ekoloških kriterijuma za dodjelu oznake za zaštitu životne sredine Zajednice za električne, gasne ili apsorpcione gasne toplotne pumpe (OJ L 301, 20.11.2007, p. 14).</p> <p>Kada je riječ o solarnoj toplotnoj energiji, države članice podstiču certificirane uređaje i sisteme zasnovane na evropskim standardima kada oni postoje, uključujući oznake za zaštitu životne sredine, oznake energetske efikasnosti i druge tehničke referentne sisteme koje su ustanovila evropska tijela za standardizaciju.</p> <p>Pri ocjenjivanju efikasnosti konverzije i odnosa ulaz/izlaz energije sistema i uređaja za potrebe ovog stava, države članice primjenjuju postupke Zajednice ili, ako oni ne postoje, međunarodne postupke, ako ti postupci postoje.</p>				
<p align="center">Član 14 Informisanje i obuka</p> <p>1. Države članice osiguravaju da su informacije o mjerama</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i</p>	<p>III kvartal 2016</p>

<p>podrške na raspolaganju svim uključenim stranama, npr. potrošačima, građevinarima, instalaterima, arhitektama i dobavljačima uređaja i sistema za grijanje, hlađenje i korišćenje električne energije, kao i prevoznih sredstava koja koriste energiju iz obnovljivih izvora.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da informacije o neto koristima, troškovima i energetskej efikasnosti uređaja i sistema za grijanje, hlađenje i korišćenje električne energije iz obnovljivih izvora energije obezbjeđuje dobavljač uređaja ili sistema ili nadležno nacionalno tijelo.</p> <p>3. Države članice osiguravaju da je program sertifikacije ili ekvivalentni program za sticanje kvalifikacija na raspolaganju ili da će biti na raspolaganju do 31. decembra 2012. godine za instalatere manjih kotlova i peći na biomasu, solarnih fotonaponskih i solarnih termalnih sistema, plitkih geotermalnih sistema i toplotnih pumpi. Ti programi mogu, prema potrebi, uzeti u obzir postojeće programe i strukture i zasnovani su na kriterijumima iz Priloga IV. Svaka država članica priznaje sertifikate koje dodijeli druga država članica u skladu sa tim kriterijumima.</p> <p>4. Države članice objavljuju za javnost informacije o sistemima sertifikacije ili ekvivalentnim sistemima za sticanje kvalifikacija iz stava 3. Države članice mogu takođe staviti na raspolaganje spisak instalatera koji su kvalifikovani ili sertifikovani u skladu sa odredbama iz stava 3.</p> <p>5. Države članice osiguravaju da su svim uključenim stranama, naročito planerima i arhitektama, na raspolaganju smjernice, tako da mogu na najbolji način uzeti u obzir kombinaciju izvora obnovljive energije, visoko efikasnih tehnologija, kao i daljinskog grijanja i hlađenja pri planiranju, projektovanju, izgradnji i</p>			podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.	
--	--	--	---	--

<p>renoviranju industrijskih i stambenih površina.</p> <p>6. Države članice uz učešće lokalnih i regionalnih organa vlasti razvijaju odgovarajuće programe obavještanja, podizanja javne svijesti, usmjeravanja i/ili obuke, kako bi građane informisale o koristima i praktičnim aspektima razvoja i korišćenja energije iz obnovljivih izvora.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 15</p> <p style="text-align: center;">Garancije porijekla električne energije i energije za grijanje i hlađenje proizvedene iz obnovljivih izvora energije</p> <p>1. Kako bi krajnjim kupcima dokazale koliki je udio ili količina energije iz obnovljivih izvora u miksu energetske energije u energiji snabdjevača u skladu sa članom 3 stavom 6 Direktive 2003/54/EZ, države članice osiguravaju da se porijeklo električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije može garantovati u smislu ove Direktive u skladu sa objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima.</p> <p>2. S tim ciljem države članice osiguravaju da se garancija porijekla izdaje na zahtjev proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije. Države članice mogu odlučiti da se garancije porijekla izdaju na zahtjev proizvođača energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora. Za takvu odluku može biti potrebno ograničenje najmanjeg kapaciteta. Garancija porijekla je standardne veličine 1MWh. Za svaku jedinicu proizvedene energije izdaje se samo jedna garancija porijekla.</p> <p>Države članice osiguravaju da se ista jedinica energije iz obnovljivih izvora uzima u obzir samo jedanput.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona kojima će se regulisati format i postupak izdavanja garancije porijekla.</p>	<p>III kvartal 2016</p>

Države članice mogu predvidjeti da se proizvođaču kome je dodijeljena garancija porijekla za istu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ne dodijeli podrška.

Garancija porijekla nije povezana sa ispunjavanjem odredaba iz člana 3 od strane države članice. Prenosi garancije porijekla, odvojeno ili zajedno sa fizičkim prenosom energije, ne utiču na odluku država članica da primjenjuju statističke prenose, zajedničke projekte ili zajedničke programe podrške za ispunjavanje ciljeva ni na izračunavanje ukupne finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora u skladu sa članom 5.

3. Garancija porijekla može se upotrijebiti u okviru 12 mjeseci od proizvodnje odgovarajuće jedinice energije. Garancija porijekla poništava se nakon njene upotrebe.

4. Države članice ili imenovana nadležna tijela nadziru izdavanje, prenos i poništavanje garancija porijekla. Imenovana nadležna tijela nemaju nadležnosti koje se geografski preklapaju i nezavisna su u odnosu na djelatnosti proizvodnje, trgovine i snabdijevanja.

5. Države članice ili imenovana nadležna tijela uspostavljaju odgovarajuće mehanizme kako bi se osiguralo da se garancije porijekla izdaju, prenesu i ponište elektronskim putem, i da su tačne, pouzdane i zaštićene od prevare.

6. U garanciji porijekla naročito se navodi:

(a) energetski izvor iz kojeg je energija proizvedena, kao i datum početka i završetka proizvodnje;

(b) da li se odnosi na:

<p>i. električnu energiju;</p> <p>ii. grijanje ili hlađenje;</p> <p>(b) naziv, lokacija, vrsta i kapacitet postrojenja u kojem je energija proizvedena;</p> <p>(c) da li je, i ako jeste, u kojoj je mjeri postrojenje imalo koristi od investicione podrške, da li je i, ako jeste, u kojoj je mjeri jedinica energije na bilo koji drugi način podržana nacionalnim programom podrške i vrsta programa podrške;</p> <p>(d) datum kada je postrojenje započelo sa radom;</p> <p>(e) datum i država izdavanja i jedinstveni identifikacioni broj.</p> <p>7. Kada snabdjevač električnom energijom mora dokazati udio ili količinu energije iz obnovljivih izvora u svom energetsom miksu za potrebe člana 3 stava 6 Direktive 2003/54/EZ, on to može učiniti i pomoću garancije porijekla.</p> <p>8. Količina energije iz obnovljivih izvora koja odgovara garancijama porijekla koju prenese snabdjevač električnom energijom trećoj strani odbija se od udjela energije iz obnovljivih izvora u njegovom energetsom miksu za potrebe člana 3 stava 6 Direktive 2003/54/EZ.</p> <p>9. Države članice priznaju garancije porijekla koje izdaju druge države članice u skladu sa ovom Direktivom isključivo kao dokaz elemenata iz stava 1 i stava 6 tačaka (a) do (f). Država članica može odbiti da prizna garanciju porijekla kada postoje osnovane</p>				
---	--	--	--	--

<p>sumnje u njenu tačnost, pouzdanost i istinitost. Država članica obavještava Komisiju o odbijanju i razlozima za odbijanje.</p> <p>10. Ako utvrdi da odbijanje priznanja garancije porijekla nije utemeljeno, Komisija može donijeti odluku kojom od države članice traži da predmetnu garanciju porijekla prizna.</p> <p>11. Država članica može uvesti, u skladu sa pravom Zajednice, objektivne, transparentne i nediskriminatorne kriterijume za upotrebu garancija porijekla u ispunjavanju obaveza iz člana 3 stava 6 Direktive 2003/54/EZ.</p> <p>12. Kada snabdjevači energijom pri stavljanju na tržište energije iz obnovljivih izvora navode ekološke ili druge prednosti energije iz obnovljivih izvora, države članice mogu od tih snabdjevača zatražiti da učine dostupnim, u sažetom obliku, podatke o količini ili udjelu energije iz obnovljivih izvora koja dolazi iz postrojenja ili povećanog kapaciteta koji je započeo sa radom nakon 25. juna 2009. godine.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 16 Pristup mrežama i njihov rad</p> <p>1. Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj mrežne infrastrukture za prenos i distribuciju, inteligentnih mrežnih usluga, objekata za skladištenje i elektroenergetskog sistema kako bi omogućile sigurno funkcionisanje elektroenergetskog sistema i njegovo prilagođavanje daljem razvoju u području proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, uključujući interkonekciju između država članica i država članica sa trećim zemljama. Države članice preduzimaju i odgovarajuće mjere da ubrzaju postupke</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona kojim će se regulisati davanje prednosti pri dispečiranju električne energije postrojenjima koja</p>	<p>III kvartal 2016</p>

<p>za izdavanje odobrenja za mrežnu infrastrukturu i usklađivanje odobrenja za mrežnu infrastrukturu sa administrativnim postupcima i postupcima planiranja.</p> <p>2. U skladu sa zahtjevima koji se odnose na održavanje pouzdanosti i sigurnosti mreže na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma koje definišu nadležni nacionalni organi vlasti:</p> <p>(a) države članice osiguravaju da operatori prenosnog sistema i operatori distributivnog sistema na svom državnom području garantuju prenos i distribuciju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije;</p> <p>(b) države članice takođe predviđaju prvenstvo pristupa ili garantovani pristup mrežnom sistemu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije;</p> <p>(c) države članice osiguravaju da operatori prenosnog sistema pri dispečiranju električne energije iz postrojenja za proizvodnju energije, daju prednost postrojenjima koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora kada to omogućava sigurno funkcionisanje nacionalnog elektroenergetskog sistema i kad je to zasnovano na transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima. Države članice osiguravaju da se preduzmu odgovarajuće mjere u vezi sa mrežom i tržištem, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri smanjilo ograničavanje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije. Ako se radi obezbjeđenja sigurnosti nacionalnog elektroenergetskog sistema i pouzdanosti snabdijevanja energijom preduzmu mjere koje znatno ograničavaju korišćenje obnovljivih izvora energije, države članice su dužne da obezbijede da odgovorni operatori sistema obavijeste nadležno</p>			<p>proizvode energiju iz obnovljivih izvora.</p>	
--	--	--	--	--

regulatorno tijelo o tim mjerama i navedu koje korektivne mjere namjeravaju da preduzmu kako bi spriječili neodgovarajuća ograničenja.

3. Države članice od operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema zahtijevaju da uspostave i objave standardna pravila koja se odnose na preuzimanje i podjelu troškova tehničkog prilagođavanja, npr. povezanost sa mrežom i jačanje mreže, bolje funkcionisanje mreže i pravila o nediskriminatornoj primjeni mrežnih kodova koji su potrebni kako bi se novi proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora uključili u povezanu mrežu.

Ta su pravila zasnovana na objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima koja naročito uzimaju u obzir troškove i koristi povezane s uključivanjem proizvođača na mrežu i posebne okolnosti proizvođača iz perifernih područja i slabo nastanjenih područja. Ta pravila mogu predvidjeti različite vrste priključivanja na mrežu.

4. Države članice, kada je to potrebno, mogu od operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema zahtijevati da u cjelosti ili djelimično snose troškove iz stava 3. Države članice obavljaju pregled i preduzimaju potrebne mjere kako bi poboljšale okvir i pravila za preuzimanje i podjelu troškova iz stava 3 do 30. juna 2011. godine i svake dvije godine nakon toga, kako bi osigurale uključivanje novih proizvođača navedenih u ovom stavu.

5. Države članice će zahtijevati da operatori prenosnih sistema i operatori distributivnih sistema svakom novom proizvođaču energije iz obnovljivih izvora koji se želi priključiti na mrežu dostave tražene potpune i potrebne informacije, između

ostalog:

(a) sveobuhvatnu i potpunu procjenu troškova povezanih sa priključivanjem na mrežu;

(b) razumne i precizne rokove za primanje i obradu zahtjeva za priključenje na mrežu;

(c) razumne okvirne rokove za svako predloženo priključenje na mrežu.

Države članice mogu proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora energije, ako se žele priključiti na mrežu, odobriti da objave tender za radove za priključenje na mrežu.

6. Raspodjela troškova iz stava 3 vrši se mehanizmom koji je zasnovan na objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima koji uzimaju u obzir koristi koje imaju proizvođači koji su prvobitno i naknadno priključeni na mrežu, kao i koristi koje operatori prenosnog sistema i operatori distributivnog sistema imaju od priključenja.

7. Države članice osiguravaju da zaračunavanje tarifa za prenos i za distribuciju ne diskriminiše električnu energiju iz obnovljivih izvora energije, uključujući prije svega električnu energiju iz obnovljivih izvora energije proizvedenu u perifernim područjima, npr. ostrvskim područjima i slabo naseljenim područjima. Države članice osiguravaju da zaračunavanje tarifa za prenos i za distribuciju ne diskriminiše gas iz obnovljivih izvora energije.

8. Države članice osiguravaju da se u tarifama koje zaračunavaju operatori prenosnog sistema i operatori distributivnog sistema za prenos i distribuciju električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije uzimaju u obzir ostvarive troškovne koristi koje proizilaze iz priključenja postrojenja na sistem. Te

<p>troškovne koristi mogu proizići iz neposrednog korišćenja niskonaponske mreže.</p> <p>9. Države članice, kada je to primjenljivo, procjenjuju da li treba zbog lakšeg uključivanja gasa iz obnovljivih izvora energije proširiti postojeću infrastrukturu gasnog sistema.</p> <p>10. Države članice, kada je to primjenljivo, zahtijevaju od operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema da na svojoj teritoriji objave tehnička pravila u skladu sa članom 6 Direktive 2003/55/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2003. godine o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa (OJ L 176, 15.7.2003, p. 57), naročito pravila za priključivanje na sistem koja uključuju zahtjeve za kvalitet, miris i pritisak gasa. Države članice takođe zahtijevaju da operatori prenosnog i distributivnog sistema objave tarife za priključivanje gasa iz obnovljivih izvora na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma.</p> <p>11. Države članice u svojim nacionalnim akcionim planovima za obnovljivu energiju ocjenjuju potrebu izgradnje nove infrastrukture za daljinsko grijanje i hlađenje proizvedeno iz obnovljivih izvora za ostvarivanje nacionalnog cilja za 2020. godinu iz člana 3 stava 1. U zavisnosti od te procjene države članice, kada je to potrebno, preduzimaju mjere za razvoj infrastrukture daljinskog grijanja da se omogući razvoj proizvodnje grijanja i hlađenja u velikim postrojenjima na biomasu, solarnu energiju i geotermalnu energiju.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 17</p> <p style="text-align: center;">Kriterijumi održivosti za biogoriva i biotečnosti</p> <p>1. Nezavisno od toga da li su sirovine uzgajane na teritoriji</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i</p>	<p>III kvartal 2016</p>

<p>Zajednice ili izvan nje, energija iz biogoriva i biotečnosti uzima se u obzir za potrebe navedene u tačkama (a), (b) i (c) samo ako ispunjavaju kriterijume održivosti navedene u stavovima 2 do 6:</p> <p>(a) ocjena usaglašenosti sa zahtjevima iz ove Direktive koji se odnose na nacionalne ciljeve;</p> <p>(b) ocjena usaglašenosti sa obavezama u vezi sa korišćenjem obnovljive energije;</p> <p>(c) kvalifikovanost za finansijsku podršku za potrošnju biogoriva i biotečnosti.</p> <p>Međutim, biogoriva i biotečnosti proizvedeni iz otpada i ostataka, osim ostataka iz poljoprivrede, akvakulture, ribarstva i šumarstva, treba da ispunjavaju samo kriterijume održivosti iz stava 2, kako bi bili uzeti u obzir za potrebe iz tačkaka (a), (b) i (c).</p> <p>2. Ušteda emisije gasova za efektom staklene bašte zbog korišćenja biogoriva i biotečnosti, koja se uzima u obzir za potrebe navedene u tačkama (a), (b) i (c) stava 1 iznosi najmanje 35 %.</p> <p>Od 1. januara 2017. godine ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte zbog korišćenja biogoriva i biotečnosti, koja se uzima u obzir za potrebe navedene u tačkama (a), (b) i (c) stava 1 iznosi najmanje 50 %.</p> <p>Od 1. januara 2018. godine ta ušteda iznosi najmanje 60 % za biogoriva i biotečnosti proizvedene u postrojenjima koja su počela sa proizvodnjom 1. januara 2017. godine ili kasnije. Ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte zbog korišćenja biogoriva u biotečnosti izračunava se u skladu sa članom 19 stavom 1.</p> <p>U slučaju biogoriva i biotečnosti proizvedenih u postrojenjima</p>			<p>podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.</p>	
---	--	--	--	--

koja su bila u funkciji 23. januara 2008. godine, prvi se podstav primjenjuje od 1. aprila 2013. godine.

3. Biogoriva i biotečnosti, koji se uzimaju u obzir za potrebe navedene u stavu 1 tačkama (a), (b) i (c) ne proizvode se od sirovina dobijenih na zemljištu koje je veoma važno za očuvanje biodiverziteta, tj. zemljišta koje je u januaru 2008. godine ili poslije toga imalo jedan od sljedećih statusa, nezavisno od toga da li zemljište i dalje ima taj status:

(a) prašume i drugog pošumljenog zemljišta, tj. šume i drugog pošumljenog zemljišta sa autohtonim vrstama, gdje ne postoje jasno vidljivi znakovi djelovanja čovjeka i značajnijeg narušavanja ekoloških procesa;

(b) područja koja su:

i. zakonom određena kao zaštićena područja prirode ili ih je kao takve definisao odgovarajući nadležni organ; ili

ii. namijenjena zaštiti rijetkih, ugroženih ili pogođenih ekosistema ili vrsta priznatih međunarodnim sporazumima ili uključenih u spiskove međuvladinih organizacija ili Međunarodnog saveza za očuvanje prirode na osnovu njihovih priznavanja u skladu s članom 18 stavom 4 podstavom 2;

osim ako ne postoje dokazi da proizvodnja te sirovine nije uticala na te svrhe zaštite prirode;

(c) travnjaka sa velikim biodiverzitetom koji je:

i. prirodan, tj. travnjak koji bi bez djelovanja čovjeka ostao travnjak i koji čuva prirodni sastav vrste i ekološka svojstva i procese; ili

ii. neprirodan, tj. travnjak koji bez djelovanja čovjeka ne bi ostao travnjak koji je bogat vrstama i nije degradiran, osim ako ne postoje dokazi da je proizvodnja sirovina nužna za očuvanje statusa travnjaka.

Komisija utvrđuje kriterijume i geografski obim za određivanje travnjaka koji je obuhvaćen podstavom 1 tačkom (c). Te mjere koje su namijenjene izmjenama nebitnih elemenata ove Direktive njenim dopunjavanjem, donose se u skladu sa regulatornim postupkom sa kontrolom iz člana 25 stava 4.

4. Biogoriva i biotečnosti uzeti u obzir za potrebe navedene u stavu 1 tačkama (a), (b) i (c) ne smiju se proizvoditi iz sirovina dobijenih na zemljištu sa velikim zalihama ugljenika, tj. zemljištu koje je u januaru 2008. godine imalo jedan od sljedećih statusa, ali koje taj status više nema:

(a) močvare, tj. zemljišta pokrivena vodom ili zasićena vodom trajno ili veći dio godine;

(b) trajno pošumljena područja, tj. zemljišta koja obuhvataju više od jednog hektara sa drvećem višim od pet metara i čije krošnje prekrivaju više od 30 %, ili drvećem koje može da dostigne te pragove *in situ*;

(c) zemljište koje obuhvata više od jednog hektara sa drvećem višim od pet metara i krošnjama koje prekrivaju između 10 % i 30 %, ili drvećem koje može da dostigne te pragove *in situ*, osim ako se ne obezbijede dokazi da je zaliha ugljenika tog područja prije i poslije prenamjene takva da su nakon primjene metodologije propisane u Prilogu V. dijelu C ispunjeni uslovi iz stava 2 ovog člana.

Odredbe utvrđene ovim stavom ne primjenjuju se ako je u trenutku dobijanja sirovina, zemljište imalo isti status kao u januaru 2008. godine.

5. Biogoriva i biotečnosti, uzeti u obzir za potrebe navedene u stavu 1, tačkama (a), (b) i (c), ne smiju se proizvoditi iz sirovina dobijenih na zemljištu koje je u januaru 2008. godine bilo tresetište, osim ako se ne obezbijede dokazi da uzgajanje te sirovine ne uzrokuje isušivanje prethodno neisušenog zemljišta.

6. Poljoprivredne sirovine proizvedene u Zajednici i upotrijebljene za proizvodnju biogoriva i biotečnosti uzetih u obzir za potrebe navedene u stavu 1 tačkama (a), (b) i (c) dobijaju se u skladu sa zahtjevima i standardima na osnovu odredaba iz naslova „Životna sredina“ iz Priloga II. dijela A tačke 9 Regulative Savjeta (EZ) br. 73/2009 od 19. januara 2009. godine o utvrđivanju zajedničkih pravila za programe direktne podrške za poljoprivrednike u okviru zajedničke poljoprivredne politike i utvrđivanju određenih programa podrške za poljoprivrednike (OJ L 30, 31.1.2009, p. 16) u skladu sa minimalnim zahtjevima za dobro poljoprivredno i ekološko stanje definisano u skladu sa članom 6 stavom 1 te Regulative.

7. Komisija svake dvije godine izvještava Evropski parlament i Savjet o nacionalnim mjerama koje su preduzete za ispunjavanje kriterijuma održivosti iz stavova 2 do 5 i za zaštitu zemljišta, vode i vazduha u vezi sa trećim zemljama i državama članicama u kojima se proizvede veliki dio biogoriva ili sirovina za biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici. Prvi se izvještaj podnosi 2012. godine.

Komisija svake dvije godine izvještava Evropski parlament i Savjet o uticaju veće potražnje za biogorivima na održivost socijalnog sistema u Zajednici i u trećim zemljama, o djelovanju politike Zajednice o biogorivima na raspoloživost prehrambenih

proizvoda po pristupačnim cijenama, naročito za stanovnike država u razvoju, kao i o opštim razvojnim pitanjima. Izvještaji se bave poštovanjem prava na korišćenje zemljišta. U njima se za treće zemlje i države članice u kojima postoje značajni izvori sirovina za biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici, navodi da li ratifikovale i sprovele sve konvencije Međunarodne organizacije rada navedene dalje u tekstu:

- Konvenciju o obaveznom ili prisilnom radu (br. 29.),
- Konvenciju o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organizovanje (br. 87.),
- Konvenciju o primjeni načela o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje (br. 98.),
- Konvenciju o jednakoj naknadi za muškarce i žene za rad iste vrijednosti (br. 100.),
- Konvenciju o ukidanju prisilnog rada (br. 105.),
- Konvenciju o diskriminaciji u vezi sa zapošljavanjem i zanimanjem (br. 111.),
- Konvenciju o minimalnoj starosti za zapošljavanje (br. 138.),
- Konvenciju o zabrani i neposrednim aktivnostima za ukidanje najgorih oblika dječjeg rada (br. 182.).

U tim izvještajima se za treće zemlje i države članice, u kojima postoje značajni izvori sirovina za biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici, navodi da li su ratifikovale i sprovele:

- Protokol iz Kartagene o biosigurnosti,

<p>— Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore.</p> <p>Prvi izvještaj se podnosi 2012. godine. Komisija, ako je to potrebno, predlaže korektivnu mjeru, posebno ako postoje dokazi da proizvodnja biogoriva u znatnoj mjeri utiče na cijenu prehrambenih proizvoda.</p> <p>8. Za potrebe iz stava 1 tačaka (a), (b) i (c) države članice ne smiju odbiti da uzmu u obzir biogoriva i biotečnosti, dobijene u skladu sa tim članom iz drugih razloga u vezi sa održivošću.</p> <p>9. Komisija do 31. decembra 2009. godine izvještava o zahtjevima u vezi sa programom održivosti za korišćenje biomase u druge energetske svrhe, osim za proizvodnju biogoriva i biotečnosti. Uz taj izvještaj se, prema potrebi, Evropskom parlamentu i Savjetu prilažu predlozi za program održivosti za korišćenje biomase u druge energetske svrhe. Taj izvještaj i svi u njemu priloženi predlozi zasnovani su na najboljim raspoloživim naučnim dokazima koji uzimaju u obzir najnovije razvojne i inovativne procese. Ako analiza napravljena u tu svrhu pokaže da je potrebno uvesti izmjene u vezi šumske biomase u metodologiju za izračunavanje iz Priloga V. ili kriterijuma održivosti o zalihama ugljenika koji se primjenjuju na biogoriva i biotečnosti, Komisija, kada je to potrebno, u vezi sa tim istovremeno priprema predloge za Evropski parlament i Savjet.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 18</p> <p style="text-align: center;">Provjera ispunjavanja kriterijuma održivosti za biogoriva i biotečnosti</p> <p>1. Kada se biogoriva i biotečnosti uzimaju u obzir za potrebe iz člana 17 stava 1 tačaka (a), (b) i (c) države članice od privrednih</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na</p>	<p>III kvartal 2016</p>

<p>subjekata zahtijevaju da dokažu da su kriterijumi održivosti iz člana 17 stavova 2 do 5 ispunjeni. U tu svrhu od privrednih subjekata zahtijevaju upotrebu sistema bilansa mase koji:</p> <p>a) određuje da se pošiljke sirovina ili biogoriva različitih svojstava održivosti mogu miješati;</p> <p>(b) zahtijeva da podaci o svojstvima održivosti i veličini pošiljki iz tačke (a) vrijede i za mješavinu; i</p> <p>(c) predviđa da je iznos svih pošiljki odstranjenih iz mješavine opisan kao da ima ista svojstva održivosti, u istim količinama, kao i iznos pošiljki dodat mješavini.</p> <p>2. Komisija Evropskom parlamentu i Savjetu 2010. i 2012. godine podnosi izvještaj o metodi provjere na osnovu bilansa mase iz stava 1 i drugim mogućim metodama provjere s obzirom na neke ili na sve vrste sirovina, biogoriva ili biotečnosti. Komisija u svojoj ocjeni razmatra one metode provjere u kojima nije potrebno da podaci o svojstvima održivosti, fizički ostanu na određenim pošiljkama ili mješavinama. Pri ocjenjivanju uzima se u obzir potreba očuvanja integriteta i efektivnosti sistema provjere i istovremeno se sprečava nerazumno veliko opterećenje za industriju. Uz taj izvještaj se, prema potrebi, Evropskom parlamentu i Savjetu prilažu predlozi o primjeni drugih metoda provjere.</p> <p>3. Države članice donose mjere kojima obezbjeđuju da privredni subjekti podnose pouzdane informacije i državi članici, na zahtjev, daju podatke koji su korišćeni za pripremu informacija. Države članice od privrednih subjekata zahtijevaju da obezbijede odgovarajući standard nezavisne revizije podnesenih podataka i da daju dokaze da su to učinili. Revizijom se provjerava da li su sistemi koje primjenjuju privredni subjekti tačni, pouzdani i zaštićeni od prevare. Revizijom se ocjenjuje učestalost i</p>			osnovu ovog zakona.	
--	--	--	---------------------	--

metodologija uzorkovanja i pouzdanost podataka.

Informacije iz prvog podstava uključuju naročito informacije o ispunjavanju kriterijuma održivosti iz člana 17 stavova 2 do 5, odgovarajuće i relevantne informacije o mjerama za zaštitu zemljišta, vode i vazduha, sanaciju degradiranog zemljišta, izbjegavanje prekomjerne upotrebe vode na područjima na kojima nedostaje voda kao i odgovarajuće i relevantne informacije o mjerama preduzetim u vezi sa pitanjima iz člana 17 stava 7 podstava 2.

Komisija u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 25 stava 3, utvrđuje spisak odgovarajućih i relevantnih informacija iz prva dva podstava. Komisija naročito osigurava da dostavljanje tih informacija ne predstavlja pretjerano administrativno opterećenje za privredne subjekte uopšte ili za male poljoprivrednike, proizvođačke organizacije ili zadruge.

Obaveze iz ovog stava primjenjuju se nezavisno od toga da li su biogoriva ili biotečnosti proizvedeni u Zajednici ili su uvezeni.

Države članice podnose Komisiji, u zbirnom obliku, informacije iz prvog podstava ovog stava. Komisija te informacije objavljuje na platformi transparentnosti iz člana 24 u sažetom obliku i pri tom čuva tajnost komercijalno osjetljivih podataka.

4. Zajednica nastoji da zaključi biletarne ili multilateralne sporazume sa trećim zemljama koji sadrže odredbe o kriterijumima održivosti koje odgovaraju odredbama ove Direktive. Kada Zajednica zaključuje sporazume koji sadrže odredbe o pitanjima obuhvaćenim kriterijumima održivosti iz člana 17 stavova 2 do 5. Komisija može odlučiti da se u tim sporazumima daju dokazi da biogoriva i biotečnosti proizvedeni

od sirovina uzgajanih u tim državama ispunjavaju kriterijume održivosti o kojima je riječ. Pri zaključivanju tih sporazuma odgovarajuća pažnja se mora posvetiti mjerama donesenim za očuvanje područja koja u vanrednim situacijama osiguravaju bitne ekosistemske usluge (kao što su zaštita slivnog područja i kontrola erozije), za zaštitu zemljišta, vode i vazduha, indirektnu promjenu korišćenja zemljišta, sanaciju degradiranog zemljišta, izbjegavanje prekomjerne potrošnje vode na područjima na kojima nedostaje voda, kao i pitanjima iz člana 17 stava 7 podstava 2.

Komisija može odrediti da dobrovoljni nacionalni ili međunarodni programi koji određuju standarde za proizvodnju proizvoda iz biomase sadrže tačne podatke za potrebe člana 17 stava 2, ili pružaju dokaze da pošiljke biogoriva ispunjavaju kriterijume održivosti navedene u članu 17 stavovima 3 do 5. Komisija može odrediti da ti programi sadrže tačne podatke za potrebe informisanja o mjerama za očuvanje područja koja u vanrednim situacijama osiguravaju bitne ekosistemske usluge (kao što su zaštita slivnog područja i kontrola erozije), za zaštitu zemljišta, vode i vazduha, sanaciju degradiranog zemljišta, izbjegavanje prekomjerne potrošnje vode na područjima na kojima nedostaje voda, kao i o pitanjima iz člana 17 stava 7 podstava 2. Komisija može za potrebe člana 17 stava 3 tačke (b) podtačke ii. priznati i područja za zaštitu rijetkih, ranjivih i ugroženih ekosistema ili vrsta priznatih među- narodnim sporazumima ili uvrštenih na spisak koji su sastavile međunarodne organizacije ili Međunarodni savez za očuvanje prirode.

Komisija može odrediti da dobrovoljni nacionalni ili međunarodni programi za mjerenje uštede emisija gasova sa efektom staklene baste sadrže tačne podatke za potrebe člana 17 stava 2.

Komisija može odrediti da zemljišta uključena u nacionalni ili regionalni program namijenjen obnovi jako degradiranih ili značajno zagađenih zemljišta ispunjavaju kriterijume iz Priloga V. dijela C tačke 9.

5. Komisija donosi odluke iz stava 4. samo ako predmetni sporazum ili program ispunjava odgovarajuće standarde pouzdanosti, transparentnosti i nezavisne revizije. Kada je riječ o programima za mjerenje uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte, ti programi moraju ispunjavati i metodološke zahtjeve iz Priloga V. U slučaju područja koja su veoma važna za očuvanje biodiverziteta navedenih u članu 17 stavu 3 tački (b) podtački ii. spiskovi takvih područja moraju ispunjavati odgovarajuće standarde objektivnosti i usklađenosti sa međunarodno priznatim standardima i omogućiti odgovarajuće žalbene postupke.

6. Odluke iz stava 4, donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 25 stava 3. Takve odluke su na snazi u periodu ne dužem od pet godina.

7. Kada privredni subjekat daje dokaze ili podatke dobijene u skladu sa sporazumom ili programom za koji je bila donešena odluka u skladu sa stavom 4 ovog člana u okviru te odluke, država članica od snabdjevača ne zahtijeva dalje dokaze o ispunjavanju kriterijuma održivosti iz člana 17 stavova 2 do 5, ni informacije o mjerama iz ovog člana stava 3, drugog podstava.

8. Na zahtjev države članice ili na sopstvenu inicijativu, Komisija ispituje primjenu člana 17 u vezi sa izvorom biogoriva ili biotečnosti i u roku od šest mjeseci od prijema zahtjeva i u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 25 stava 3, odlučuje da li predmetna država članica može uzeti u obzir biogoriva i

<p>biotečnosti iz tog izvora za potrebe člana 17 stava 1 tačaka (a), (b) i (c).</p> <p>9. Do 31. decembra 2012. godine Komisija izvještava Evropski parlament i Savjet o:</p> <p>(a) efektivnosti sistema koji se primjenjuje za obezbjeđenje informacija o kriterijumima održivosti; i</p> <p>(b) tome da li je izvodljivo i adekvatno uvesti obavezne zahtjeve u vezi zaštite vazduha, zemljišta ili vode, uzimajući pritom u obzir najnovije naučne dokaze i međunarodne obaveze Zajednice. Komisija, ako je to potrebno, predlaže korektivnu mjeru.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 19 Izračunavanje uticaja biogoriva i biotečnosti na gasove sa efektom staklene bašte</p> <p>1. Ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte upotrabe biogoriva i biotečnosti za potrebe člana 17 stava 2 izračunava se kao što slijedi:</p> <p>(a) kada je zadata vrijednost za uštedu emisije gasova sa efektom staklene bašte za proizvodni proces propisana u Prilogu V. dijelu A ili dijelu B i kada je e_i vrijednost za ta biogoriva i biotečnosti izračunata u skladu sa Prilogom V. dijelom C tačkom 7 jednaka ili manja od nule, primjenom te zadate vrijednosti;</p> <p>(b) primjenom stvarne vrijednosti izračunate u skladu sa metodologijom navedenom u Prilogu V. dijelu C; ili</p> <p>(c) primjenom vrijednosti izračunate kao zbir faktora formule iz Priloga V. dijela C tačke 1, u kojoj se razvrstane zadate vrijednosti u Prilogu V. dijelu D ili dijelu E mogu upotrijebiti za neke faktore, a stvarne vrijednosti izračunate u skladu sa metodologijom navedenom u Prilogu V. dijelu C za sve druge faktore.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.</p>	<p>III kvartal 2016</p>

2. Do 31. marta 2010. godine države članice podnose Komisiji izvještaj koje uključuje spisak onih područja na njihovoj teritoriji koja su klasifikovana na nivou 2 u nomenklaturi teritorijalnih jedinica za statistiku (NUTS) ili na više razvrstanom nivou NUTS u skladu sa Regulativom (EZ) br. 1059/2003 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. maja 2003. godine o uspostavljanju zajedničkog razvrstavanja prostornih teritorijalnih jedinica za statistiku (NUTS) (OJ L 154, 21.6.2003. p. 1) kada se može očekivati da tipične emisije gasova sa efektom staklene bašte iz uzgoja poljoprivrednih sirovina budu niže ili jednake emisijama navedenim pod naslovom „Razvrstane zadate vrijednosti za uzgajanje” u Prilogu V. dijelu D ove Direktive praćene opisom metode i upotrijebljenih podataka za uspostavljanje tog spiska. Ta metoda uzima u obzir svojstva zemljišta, klime i očekivani prinos sirovina.

3. Zadate vrijednosti u Prilogu V. dijelu A za biogoriva i razvrstane zadate vrijednosti za uzgajanje u Prilogu V. dijelu D za biogoriva i biotečnosti, mogu se upotrebljavati samo kada su sirovine:

- (a) uzgajane izvan Zajednice;
  - (b) uzgajane u Zajednici na područjima koja su uvrščena na spiskove iz stava 2; ili
  - (c) dobijene iz otpada ili ostataka, osim ostataka u poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu.
- Za biogoriva i biotečnosti koji nisu obuhvaćeni tačkama (a), (b) ili (c), upotrebljavaju se stvarne vrijednosti za uzgajanje.

4. Do 31. marta 2010. godine Komisija podnosi Evropskom parlamentu i Savjetu izvještaj o tome da li se mogu pripremiti spiskovi područja u trećim zemljama u kojima se može očekivati da tipične emisije gasova sa efektom staklene baste zbog uzgajanja poljoprivrednih sirovina budu niže ili jednake emisijama navedenim pod naslovom „uzgajanje” u Prilogu V dijelu D i po mogućnosti, prilažu se takvi spiskovi kao i opis

metode i upotrijebljenih podataka za uspostavljanje spiskova. Uz izvještaj se, ako je to potrebno, prilažu odgovarajući predlozi.

5. Do 31. decembra 2012. godine kao i svake dvije godine nakon toga, Komisija podnosi izvještaj o procijenjenim tipičnim i zadatim vrijednostima u Prilogu V. djelovima B i E, u kojem posebnu pažnju posvećuje emisijama koje prouzrokuju saobraćaj i prerada i pritom može kada je to potrebno odlučiti da koriguje vrijednosti. Te mjere namijenjene izmjenama nebitnih elemenata ove Direktive, donose se u skladu sa regulatornim postupkom sa kontrolom iz člana 25 stava 4.

6. Do 31. decembra 2010. godine Komisija podnosi Evropskom parlamentu i Savjetu izvještaj o pregledu uticaja indirektno izmjene korišćenja zemljišta na emisije gasova sa efektom staklene baste i načinima za smanjivanje tog uticaja. Izvještaj je, ako je to potrebno, praćen predlogom koji je zasnovan na najboljim raspoloživim naučnim dokazima, a koji sadrži konkretnu metodologiju za uzimanje u obzir emisija iz promijenjenih zaliha ugljenika zbog indirektnih izmjena korišćenja zemljišta, koja osigurava usklađenost sa ovom Direktivom, naročito članom 17 stavom 2.

Takav predlog uključuje potrebne garancije za obezbjeđenje sigurnosti ulaganja, preduzetih prije primjene te metodologije. U vezi sa postrojenjima koja proizvode biogoriva prije kraja 2013. godine primjena mjera iz prvog podstava do 31. decembra 2017. godine ne znači da biogoriva proizvedena u tim postrojenjima ne ispunjavaju zahtjeve održivosti iz ove Direktive, ako bi ih inače ispunila, pod uslovom da se tim biogorivima postiže ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte od najmanje 45 %. To se odnosi na kapacitete postrojenja za biogoriva na kraju 2012. godine.

Evropski parlament i Savjet moraju nastojati da do 31. decembra

2012. godine, odluče o svim takvim predlozima koje podnese Komisija.

7. Prilog V. se može prilagoditi tehničkom i naučnom napretku, uključujući i dodavanje vrijednosti za nove postupke proizvodnje biogoriva za iste ili druge sirovine, kao i modifikovanje metodologije propisane u dijelu C. Te mjere namijenjene izmjenama nebitnih elemenata ove Direktive, *inter alia*, njenim dopunjavanjem, donose se u skladu sa regulatornim postupkom sa kontrolom iz člana 25 stava 4.

S obzirom na zadate vrijednosti i metodologiju iz Priloga V. naročito se uzima u obzir:

- metoda uzimanja u obzir otpadaka i ostataka,
- metoda uzimanja u obzir suproizvoda,
- metoda uzimanja u obzir kogeneracije, i
- status suproizvoda dodijeljen ostacima poljoprivrednih proizvoda.

Zadate vrijednosti za biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja, treba što je moguće prije pregledati.

Svako prilagođavanje spiska ili dodavanje na spisak zadatih vrijednosti u Prilogu V. mora ispunjavati sljedeća pravila:

(a) kada je doprinos faktora ukupnim emisijama mali, kada postoje manje razlike ili kada su troškovi ili poteškoće pri utvrđivanju stvarnih vrijednosti veliki, zadate vrijednosti su tipične vrijednosti uobičajenih proizvodnih procesa;

(b) u svim drugim slučajevima zadate vrijednosti moraju biti konzervativne u poređenju sa uobičajenim proizvodnim procesima.

8. Utvrđuju se detaljne definicije uključujući tehničke specifikacije potrebne za kategorije iz Priloga V. dijela C tačke 9. Te mjere namijenjene izmjenama nebitnih elemenata ove Direktive i to njenim dopunjavanjem, donose se u skladu sa regulatornim

postupkom sa kontrolom iz člana 25 stava 4.				
<p align="center">Član 20 Mjere za sprovođenje</p> <p>Mjere za sprovođenje iz člana 17 stava 3 podstava 2, člana 18 stava 3 podstava 3, člana 18 stava 6, člana 18 stava 8, člana 19 stava 5, člana 19 stava 7 podstava 1 i člana 19 stava 8, u cjelosti uzimaju u obzir ciljeve člana 7a Direktive 98/70/EZ.</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<p align="center">Član 21 Posebne odredbe koje se odnose na energiju iz obnovljivih izvora u saobraćaju</p> <p>1. Države članice osiguravaju da je javnost informisana o raspoloživosti i ekološkim prednostima različitih obnovljivih izvora energije namijenjenih korišćenju u saobraćaju. Kada procenat biogoriva u mješavini sa derivatima mineralnog ulja premaši 10 % zapreminskih, države članice zahtijevaju da se to navede na prodajnim mjestima.</p> <p>2. Za potrebe dokazivanja ispunjavanja nacionalnih obaveza u vezi sa obnovljivom energijom koje važe za operatore i ostvarivanja cilja za korišćenje energije iz obnovljivih izvora u svim oblicima saobraćaja iz člana 3 stava 4, doprinos biogoriva proizvedenog iz otpada, ostataka, neprehrambene celuloze i drvene celuloze, smatra se da je dvostruko veći od doprinosa drugih biogoriva.</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici.	III kvartal 2015
<p align="center">Član 22 Izveštavanje država članica</p> <p>1. Svaka država članica podnosi Komisiji izvještaj o napretku u</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici.	III kvartal 2015

promociji i korišćenju energije iz obnovljivih izvora do 31. decembra 2011. godine, a nakon toga svake druge godine. Šesti izvještaj koji se podnosi do 31. decembra 2021. godine, je poslednji izvještaj koji se mora podnijeti:

U izvještaju se naročito detaljno opisuje:

(a) sektorski (električna energija, grijanje i hlađenje i saobraćaj) i ukupni udjeli energije iz obnovljivih izvora u prethodne dvije kalendarske godine i mjere preduzete i planirane na nacionalnom nivou za promociju rasta energije iz obnovljivih izvora uzimajući u obzir okvirne smjernice iz Priloga I dijela B u skladu sa članom 5;

(b) uvođenje i funkcionisanje programa podrške i drugih mjera za promociju energije iz obnovljivih izvora i sve promjene u području mjera izvršene u vezi sa mjerama iz nacionalnog akcionog plana za obnovljivu energiju države članice, kao i informacije o tome kako se električna energija koja prima podršku dodjeljuje krajnjim kupcima za potrebe člana 3 stava 6 Direktive 2003/54/EZ;

(c) kako država članica, kada je to potrebno, strukturira svoje programe podrške kako bi uzela u obzir primjene obnovljive energije koja donosi dodatne koristi u odnosu na druge uporedive primjene, ali koja može imati veće troškove uključujući biogoriva proizvedena od otpadaka, ostataka, neprehrambene celuloze i drvene celuloze;

(d) funkcionisanje sistema garancija porijekla za električnu energiju i grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije i mjere preduzete da se osigura pouzdanost i zaštita sistema od prevare;

(e) napredak učinjen u procjeni i poboljšanju administrativnih postupaka kako bi se uklonile regulatorne i neregulatorne

<p>prepreke razvoju energije iz obnovljivih izvora;</p> <p>(f) mjere preduzete da se osigura prenos i distribucija električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i da se poboljša okvir ili pravila za preuzimanje i podjelu troškova iz člana 16 stava 3;</p> <p>(g) razvoj u raspoloživosti i korišćenju izvora biomase za energetske svrhe;</p> <p>(h) izmjene u cijeni sirovina i korišćenju zemljišta u državi članici povezane sa povećanim korišćenjem biomase i drugih oblika energije iz obnovljivih izvora;</p> <p>(i) razvoj i udio biogoriva proizvedenog od otpada, ostataka, neprehrambene celuloze i drvene celuloze;</p> <p>(j) procijenjeni uticaj proizvodnje biogoriva i biotečnosti na biodiverzitet, izvore vode, kvalitet vode i kvalitet zemljišta u državi članici;</p> <p>(k) procijenjena neto ušteda emisija gasova sa efektom staklene bašte zbog korišćenja energije iz obnovljivih izvora;</p> <p>(l) procijenjeni višak proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u poređenju sa okvirnim smjernicama koji se može prenijeti u druge države članice, kao i procijenjeni potencijal za zajedničke projekte do 2020. godine;</p> <p>(m) procijenjena potražnja za energijom iz obnovljivih izvora koja se ne može podmiriti sopstvenom proizvodnjom do 2020. godine; i</p> <p>(n) informacije o tome kako je procijenjen udio biorazgradivog otpada u otpadu koji se upotrebljava za proizvodnju energije kao i mjere preduzete da se te procjene poboljšaju i provjere.</p> <p>2. Pri procjenjivanju neto uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte zbog korišćenja biogoriva, država članica može za potrebe izvještaj iz stava 1, koristiti tipične vrijednosti navedene u Prilogu V. dijelu A i dijelu B.</p>				
--	--	--	--	--

<p>3. U svom prvom izvještaju država članica navodi da li namjerava da:</p> <p>a) osnuje jedinstveno administrativno tijelo nadležno za obradu zahtjeva za dobijanje odobrenja, sertifikaciju i izdavanje dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kao i pružanje pomoći podnosiocima zahtjeva;</p> <p>(b) obezbijedi automatsko odobravanje zahtjeva za planiranje i dozvole za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ako tijelo nadležno za odobravanje ne odgovori u propisanom roku; ili</p> <p>(c) navede geografske lokacije pogodne za iskorišćavanje energije iz obnovljivih izvora pri planiranju korišćenja zemljišta za uspostavljanje daljinskog grijanja i hlađenja.</p> <p>4. Država članica može u svakom izvještaju ispraviti podatke iz prethodnih izvještaja.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 23 Praćenje i izvještavanje Komisije</p> <p>1. Komisija prati izvor biogoriva i biotečnosti koja se upotrebljavaju u Zajednici i uticaj njihove proizvodnje, uključujući posredan uticaj širenja obrađenih površina, na korišćenje zemljišta u Zajednici i glavnim trećim zemljama snabdjevačima. To praćenje je zasnovano na izvještajima država članica koji se podnose u skladu sa članom 22 stavom 1, kao i na odgovarajućim izvještajima trećih zemalja i međuvladinih organizacija, naučnim studijama i drugim relevantnim informacijama. Komisija prati i promjene cijena sirovina povezane sa korišćenjem biomase za dobijanje energije kao i sa tim povezane pozitivne i negativne efekte na zdravstvenu ispravnost hrane. Komisija prati sva postrojenja na koja se odnosi član 19 stav 6.</p>	<p style="text-align: center;">Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p style="text-align: center;">Neprenosivo</p>		

2. Komisija vodi dijalog sa trećim zemljama, proizvođačima biogoriva i organizacijama potrošača i civilnog društva i sa njima razmjenjuje informacije o opštem sprovođenju mjera iz ove Direktive koje se odnose na biogoriva i biotečnosti. U tom okviru posvećuje posebnu pažnju uticaju koji bi proizvodnja biogoriva mogla imati na cijene hrane.

3. Na osnovu izvještaja koje podnose države članice u skladu sa članom 22 stavom 1, kao i praćenja i analize iz stava 1 ovog člana, Komisija svake dvije godine podnosi izvještaj Evropskom parlamentu i Savjetu. Prvi izvještaj se podnosi 2012. godine.

4. Pri izvještavanju o uštedi emisija gasova sa efektom staklene bašte zbog korićenja biogoriva, Komisija se služi vrijednostima koje su prijavile države članice i procjenjuje da li bi se i kako procjena promijenila, ako bi se uzeli u obzir suproizvodi primjenom pristupa supstitucije.

5. Komisija u svojim izvještajima naročito analizira:

(a) relativne prednosti različitih biogoriva za okolinu i njihove troškove, efekte uvozne politike Zajednice na njih, posljedice za sigurnost snabdijevanja, kao i načine za ostvarivanje uravnoteženog pristupa između domaće proizvodnje i uvoza;

(b) uticaji povećane potražnje za biogorivom na održivi razvoj u Zajednici i u trećim zemljama uzimajući pri tom u obzir privredne i ekološke uticaje uključujući uticaje na biodiverzitet;

(c) mogućnost za naučno objektivni način definisanja geografskih područja veoma važnih za očuvanje biodiverziteta koji nije obuhvaćen članom 17 stavom 3;

(d) uticaj povećane potražnje za biomasom na sektore koji koriste biomasu;

<p>(e) raspoloživost biogoriva proizvedenih od otpada, ostataka, neprehrambene celuloze i drvne celuloze; i (f) indirektne promjene korišćenja zemljišta u odnosu na sve proizvodne postupke.</p> <p>Komisija, ako je to potrebno, predlaže korektivnu mjeru.</p> <p>6. Na osnovu izvještaja koje podnose države članice u skladu sa članom 22 stavom 3, Komisija analizira efektivnost mjera koje preduzimaju države članice o uspostavljanju jedinstvenog administrativnog tijela nadležnog za obradu zahtjeva za dobijanje odobrenja, za sertifikaciju i za izdavanje dozvola, kao i za pružanje pomoći podnosiocima zahtjeva.</p> <p>7. Kako bi se poboljšalo finansiranje i koordinacija s obzirom na ostvarivanje cilja od 20 % iz člana 3 stava 1, Komisija do 31. decembra 2010. godine, predstavlja analizu i akcioni plan o energiji iz obnovljivih izvora da naročito osigura:</p> <p>(a) bolje korišćenje strukturnih fondova i okvirnih programa;</p> <p>(b) bolje i povećano korišćenje sredstava iz Evropske investicione banke i drugih javnih finansijskih institucija;</p> <p>(c) bolji pristup rizičnom kapitalu naročito analizom mogućnosti uvođenja mehanizma za podjelu rizika za ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora u Zajednici slično inicijativi Globalnog fonda za energetska efikasnost i obnovljivu energiju koji je namijenjen trećim zemljama;</p> <p>(d) veću usklađenost finansiranja na nivou Zajednice i na nacionalnom nivou i drugih oblika podrške; i</p>				
---	--	--	--	--

(e) usklađenije djelovanje u podršci inicijativama za obnovljive izvore energije čiji uspjeh zavisi od djelovanja subjekata u više država članica.

8. Komisija najkasnije do 31. decembra 2014. godine predstavlja izvještaj koje se bavi naročito sljedećim elementima:

(a) pregledom najnižih pragova za uštedu emisija gasova sa efektom staklene bašte koji će se primjenjivati od datuma navedenih u članu 17 stavu 2 podstavu 2, na osnovu procjene uticaja, uzimajući pritom u obzir naročito tehnološki razvoj, raspoložive tehnologije kao i raspoloživost prve i druge generacije biogoriva sa visokim nivoom uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte;

(b) pregledom u vezi sa ciljem iz člana 3 stava 4:

i. troškovne efikasnosti mjera koje se moraju sprovesti za ostvarivanje tog cilja;

ii. ocjene mogućnosti ostvarivanja cilja uz istovremeno obezbjeđenje održivosti proizvodnje biogoriva u Zajednici i trećim zemljama i uzimanje u obzir privrednih, ekoloških i socijalnih uticaja, uključujući indirektne efekte i uticaje na biodiverzitet, kao i komercijalnu raspoloživost druge generacije biogoriva;

iii. uticaja ostvarivanja cilja na raspoloživost prehrambenih proizvoda po pristupačnim cijenama;

iv. komercijalne raspoloživosti vozila na električni i hibridni pogon i vozila koja pokreće vodonik, kao i metodologije odabrane za izračunavanje udjela energije iz obnovljivih izvora iskorišćenog u sektoru saobraćaja;

v. procjene posebnih tržišnih uslova, uzimajući pritom naročito u obzir tržišta čija pogonska goriva predstavlja više od polovine finalne potrošnje energije i tržišta koja u cijelosti zavise od uvezenih biogoriva;

(c) procjene sprovođenja ove Direktive, naročito s obzirom na mehanizme saradnje kako bi se osiguralo da se državama članicama omogući da i dalje koriste nacionalne programe podrške iz člana 3 stava 3 i da ostvaruju nacionalne ciljeve iz Priloga I. u najboljem odnosu troškova i koristi, tehnološkog razvoja i zaključaka koje je moguće donijeti za ostvarivanje cilja od 20 % energije iz obnovljivih izvora na nivou Zajednice.

Komisija na temelju tog izvještaja, ako je to potrebno, podnosi predloge Evropskom parlamentu i Savjetu koji se bave navedenim elementima, naročito:

- za element iz tačke (a) predlaže modifikaciju najmanje uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte iz te tačke, i
- za element iz tačke (c) predlaže odgovarajuće prilagođavanje mjera saradnje predviđene ovom Direktivom kako bi se poboljšala njihova efektivnost za ostvarivanje cilja od 20 %. Takvi predlozi ne utiču na cilj od 20% , ni na nadzor država članica nad nacionalnim programima podrške i mjerama saradnje.

9. Komisija 2018. godine predstavlja plan za obnovljivu energiju za period poslije 2020. godine.

Tom planu se, ako je to potrebno, prilažu predlozi Evropskom parlamentu i Savjetu za period poslije 2020. godine. Plan uzima u obzir iskustvo stečeno primjenom ove Direktive i tehnološki razvoj

<p>u području energije iz obnovljivih izvora.</p> <p>10. Komisija 2021. godine predstavlja izvještaj o pregledu primjene ove Direktive. Taj izvještaj se naročito odnosi na uticaj sljedećih elemenata na uspješnost država članica u ostvarivanju nacionalnih ciljeva definisanih u Prilogu I uzimanjem u obzir odnosa troškova i koristi:</p> <p>a) postupak pripreme prognoza i nacionalnih akcionih planova za obnovljivu energiju;</p> <p>(b) efektivnost mehanizama saradnje;</p> <p>(c) tehnološki razvoj u području energije iz obnovljivih izvora, uključujući razvoj korišćenja biogoriva u komercijalnom vazduhopolovstvu;</p> <p>(d) efektivnost nacionalnih programa podrške; i</p> <p>(e) zaključci izvještaja Komisije iz stavova 8 i 9.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 24 Platforma transparentnosti</p> <p>1. Komisija uspostavlja direktnu (online) javnu platformu transparentnosti. Svrha te platforme je da se poveća transparentnost kao i olakša i promoviše saradnja između država članica naročito u oblasti statističkih prenosa iz člana 6 i zajedničkih projekata iz članova 7 i 9. Osim toga, platforma se može koristiti za objavljivanje odgovarajućih informacija koje Komisija ili država članica smatra važnim za ovu Direktivu i za ostvarivanje njenih ciljeva.</p> <p>2. Komisija na platformi transparentnosti objavljuje sljedeće</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		

<p>informacije, kada je to potrebno, u zbirnom obliku, čuvajući pri tom tajnost komercijalno osjetljivih informacija:</p> <p>(a) nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju država članica;</p> <p>(b) prognoze država članica iz člana 4 stava 3, koje se što je prije moguće dopunjuju rezimeom Komisije o višku proizvodnje i procijenjenoj potražnji iz uvoza;</p> <p>(c) ponude država članica za saradnju u oblasti statističkih prenosa ili zajedničkih projekata na zahtjev države članice o kojoj je riječ;</p> <p>d) informacije iz člana 6 stava 2 o statističkim prenosima između državama članicama;</p> <p>(e) informacije iz člana 7 stavova 2 i 3 i člana 9 stavova 4 i 5 o zajedničkim projektima;</p> <p>(f) nacionalne izvještaje država članica iz člana 22;</p> <p>(g) izvještaje Komisije iz člana 23 stava 3.</p> <p>Međutim, na osnovu zahtjeva države članice koja je dostavila informacije, Komisija ne objavljuje prognoze iz člana 4 stava 3 ili informacije iz nacionalnih izvještaja država članica iz člana 22 stava 1 tačkaka (l) i (m).</p>				
<p style="text-align: center;">Član 25 Odbori</p> <p>1. Osim u slučajevima iz stava 2 Komisiji pomaže Odbor za izvore obnovljive energije.</p> <p>2. Za predmete koji se odnose na održivost biogoriva i biotečnosti Komisiji pomaže Odbor za održivost biogoriva i biotečnosti.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		

<p>3. Kada se upućuje na ovaj stav, primjenjuju se članovi 3 i 7 Odluke 1999/468/EZ uzimajući u obzir njen član 8.</p> <p>4. Kada se upućuje na ovaj stav, primjenjuje se član 5a stavovi 1 do 4 i član 7 Odluke 1999/468/EZ uzimajući u obzir njen član 8.</p>				
<p style="text-align: center;">Član 26 Izmjene i stavljanje van snage</p> <p>1. U Direktivi 2001/77/EZ brišu se član 2, član 3 stav 2 i članovi 4 do 8, sa pravnim dejstvom od 1. aprila 2010. godine.</p> <p>2. U Direktivi 2003/30/EZ brišu se član 2, član 3 stavovi 2, 3 i 5 i članovi 5 i 6, sa pravnim dejstvom od 1. aprila 2010. godine.</p> <p>3. Direktive 2001/77/EZ i 2003/30/EZ stavljaju se van snage od 1. januara 2012. godine.</p>	<p style="text-align: center;">Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p style="text-align: center;">Neprenosivo</p>		
<p style="text-align: center;">Član 27 Transponovanje</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje član 4 stavove 1, 2 i 3 države članice donose zakone i druge propise potrebne za ispunjavanje odredaba ove Direktive do 5. decembra 2010. godine.</p> <p>Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihovog službenog objavljivanja sadrže reference na ovu Direktivu ili se uz njih navode te reference. Načine navođenja takvih referenci određuju države članice.</p> <p>2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u oblasti na koju se odnosi ova Direktiva.</p>	<p style="text-align: center;">Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p style="text-align: center;">Neprenosivo</p>		

<p align="center">Član 28 Stupanje na snagu</p> <p>Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		
<p align="center">Član 29 Adresati</p> <p>Ova Direktiva je upućena državama članicama.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe.</p>	<p>Neprenosivo</p>		
<p>PRILOG I - Nacionalni opšti ciljevi za udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u 2020. godini.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona kojima će se regulisati utvrđivanje opšteg nacionalnog cilja za udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije</p>	<p align="center">III kvartal 2016</p>
<p>PRILOG II – Pravilo normalizacije za izračunavanje električne energije proizvedene iz hidroenergije i energije vjetra</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neusklađeno</p>	<p>Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.</p>	<p align="center">III kvartal 2016</p>

PRILOG III - Energetski sadržaj goriva za saobraćaj	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.	III kvartal 2016
PRILOG IV - Sertifikacija instalatera	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.	III kvartal 2016
PRILOG V - Pravila za izračunavanje uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na gasove sa efektom staklene bašte	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.	III kvartal 2016
PRILOG VI - Minimalni zahtjevi za usklađeni obrazac za izradu nacionalnih akcionih planova za energiju iz obnovljivih izvora	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG VII - Izračunavanje energije iz toplotnih pumpi	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem novog Zakona o energetici i podzakonskih akata koji će se donijeti na osnovu ovog zakona.	III kvartal 2016